

ERDÉLYI LAPOK

3 Lei

Posta-piață în numerar conorm
șărilor Dir. Gen. P.T.T. No. 157.912 1934

"Otthon" Irók és Hírlapírók Köre

Főszerkesztő:
dr. Paál Árpád

KERESZTÉNY MAGYAR POLITIKAI NAPILAP
III. évfolyam, 277 (867) szám. * Szombat, 1934 december 29

Főmunkatárs:
dr. Gyárfás Elemér

Clujon nagy ünnepléssel fogadták Tatarescu miniszterelnököt

Kétórás beszédben kifejtette a kormány városi politikáját
és a nemzetiségi kérdésben való álláspontját

Cluj (Kolozsvár). Saját tud. Tatarescu miniszterelnök pénteken reggel 8 órakor Bucarestből Clujra (Kolozsvárra) érkezett. A pályaudvaron a hatóságok képviselői fogadták. Ott láttuk: Pop Valert, Roman Valert, Inculet, Lepedatu, Nistor és Leon minisztereket, Motas hadtestparancsnokot, a vármegyei prefektust, a város polgármesterét és az egyházak vezetőit.

Az üdvözlések megtörténte után Tatarescu az I. osztályú váróterembe ment, ahol Dunca vármegyei prefektus mondott üdvözlő beszédet. Kifejtette a miniszterelnök és a kormány érdemeit. Beszédére Tatarescu röviden válaszolt. Elmondotta, örömmel jött a román Clujra, s a liberális kormány, valamint ő maga is, a jövőben is mindent elkövet, hogy eddigi nemzetépítő politikáját tovább folytassa s a hozzáfűzött várakozásnak megfeleljen.

A miniszterelnök ezután gépkocsiba szállt és mindenekelőtt a most épült görög katolikus teológia megtekintésére indult. Ezután Hossu görög katolikus püspöknél reggelin vett részt.

Fogadtatás a vármegyei házában.

Fél 11 órakor érkezett meg a miniszterelnök a vármegyei ház feldíszített nagytermébe, hol az óriási számban megjelent közönség percekig tartó éljenzéssel és tapsal ünnepelte. Az erdélyiek nevében Lepedatu hosszabb beszédben üdvözlölte Tatarescut. Ezután Inculet, majd Nistor bukovinai miniszter beszélt. Tizenegy óra tájban emelkedett szóra a miniszterelnök. Hosszú, közel kétóra hosszú tartó beszédben világított rá azokra a mondánivalóakra, amelyek őt Clujra (Kolozsvárra) hozták.

A miniszterelnök beszél.

— Elsősorban — mondotta, — végérvényes feleletet kíván adni azokra a támadásokra, amelyek az utóbbi időben a kormányt és őt személy szerint érték, különösen a revíziós mozgalommal kapcsolatban. Kifejtette, hogy Románia határai nem csak ideiglenes határok, hanem történelmi törvényszerűség eredményezte azokat. Meg kell védeni ezeket a határokat. Am a határokon történő kötelességteljesítésnek nem szabad elfeledtetnie azokat a kötelességeket, amelyek minden románra várnak a határokon belül. Ez a köteletség annak a nemzeti politikának a folytatása, amely nemzeti politika abban áll, hogy jóvá kell tenni a törté-

nelmi igazságtalanságokat. Különösen áll ez a tétel az úgynevezett csatolt területekre, amelyek a békeszerződések tettek Románia szervezésévé.

Román középosztály kitermelése.

— Ez a nemzeti politika abban áll, — mondotta a miniszterelnök, — hogy a román elemet fel kell emelni arra a színvonalra, amely őt, mint többségi elemet megilleti. Ezért a legelsőbbrendű kötelesség egy erős, művelt román középosztály kitermelése, az iparosság kulturális és gazdasági színvonalának emelése és a román parasztnak megsegítése. A legelsőbbrendű kötelességek természetesen azokra az erdélyi városokra várnak, amelyekben a román elem lényegesen háttérbe szorult, de az évszázados üldöztetés ellenére is megmaradt és megőrizte nemzeti jellegét.

A nemzeti politikának azonban nem szabad agresszívnek lennie. A román elem felemelése nem jelenti azt, hogy az országban élő többi elemeknek jogait meg szabad csorbítani.

— A román elem felemelésének törvényes eszközeivel, törvényhozási úton, lassu, állandó megerősítő munkával kell végbemennie.

— A liberális párt azt az építő nemzeti politikát folytatta akkor is, amikor megalkotta a konverziós törvényt, amely a román parasztnak megsegítését célozta s ugyanezt a politikát követte akkor, amikor a nemzeti munka védelmére irányuló törvényt megalkotta. De legfőbbképpen szolgálja ezt a politikát most, amikor a hadsereg megerősödését akarja minden eszközzel elérni. A liberális kormányzat második esztendejében örömmel tekinthet vissza eddigi működésére és bejelentheti, hogy a ránk következő év a hadseregfelszerelés és megerősítés jegyében fog lefolyni.

A liberális párt és ő maga is legnagyobb híve a békének. Egy elkövetkezendő háborúnak még a gondolatától is irtózik. Mindazonáltal a hadseregnek a megerősítése és színvonalas felszerelése elsőrendű nemzeti kötelesség — éppen a béke érdekében.

A miniszterelnök háromnegyed 2 órakor az Auto Clubba hajtatott, ahol nagyszabásu bankettet rendeztek tiszteletére.

Jamandi felajánlotta lemondását a miniszterelnöknek

A liberális párt új csoportja ellenzi a lemondás elfogadását

Bucuresti. Saját tud. A Tempo pénteki száma szerint Tatarescu miniszterelnök csütörtökön este hosszú levelet kapott a Párizsban tartózkodó Jamandi miniszteről. A miniszter elmondja a levélben, hogy meg akarja könnyíteni a miniszterelnök helyzetét az ő parlamenti beszédei folytán előállott zavarok elsimításánál,

ezért rendelkezésére bocsátja lemondását. Tatarescu Clujról (Kolozsvárról) való visszatérése után fog dönteni erre vonatkozólag. A liberális párt ifjúságának úgynevezett „H” csoportja csütörtökön megjelent Tatarescu előtt és kijelentette, hogy semmiképpen sem egyeznek bele abba, hogy Jamandi kilépjen a kormányból.

Az ifjabb nemzedék és a múlt tanulságai

Írta: Dániel Antal

I.

Az erdélyi magyar társadalomnak a jövő bitorozására hivatott új nemzedéke jóformán beleszületett a nemzetkisebbségi élet küzdelmes nyomorúságba. Esmelésének első mozzanatai számára a kilátástalanság, a katasztrofális, a nincstelenség voltak, majd pedig az öntudatraébredés, hogy a múlt esetét s így a jelenben való fennmaradás lehetősége és a jövő megszerzése érdekében határozott akarattal és kemény marokra fogott munkával kell tevékenykednie. A generáció, amelyet elődjének tud, a század huszas éveiben felszámolás alá került liberális eszmék sikeres vonulásában edződött bele a közéletbe, amely akkoriban az államhatalom erejéhez kötött és az abból táplálkozó nagy életet jelentette.

Könnyen megérthető, hogy a gondolatok és eszmék, az életérzés és felfogás átadása, a bejárható utak kijelölése és a teendők felmerése, az egyeseknek és a népi közösségnek a változott viszonyok között tanúsítandó magatartása tekintetében történő eligazítás az idősebb generáció részéről a feltörő új számára nem lehet maradéktalanul sikerre vezet. Ennek oka pedig abban keresendő, hogy az előbbi nemzedék részéről hiányzik a kisebbségi lét körülmények olyan átélése, amely az előítéleteknek, szenvedélyességnek és idegenkedésnek még a lehetőségét az ifjabb nemzedék csalódott mozdulattal már eleve elutasítja magától, hanem csupán reális és józan ráeszmélés arra, hogy az elődök hagyatékának tulajdonában és birtokában, tudatos munkálkodással, önjelétől kell kialakítani a kisebbségi életet. Ebben is szükséges arra hallgatnia, hogy mire oktat az élet nagy tanítómestere: a történelem. Azonban kénytelenek vagyunk számolni azzal a körülménnyel, hogy a kisebbségi élet eszmény kiművelésére a magyar történelmi múlt nem nyújt kielégítő eligazítást, abból az egyszerű és általános tudott okból kifolyólag, hogy a magyarságnak nincsen történelembe nyúló kisebbségi multja. Ennélfogva az ifjabb magyar nemzedéknek kutató tekintettel kell megközelítenie azoknak a népcsoportoknak történelmét, amelyek évszázadokon keresztül éltek, egy számkra idegen nyelvet beszélő többségi nép által alkotott és fenntartott állam testébe bolygázva. Elfogadva a fenti okfejtést, mi sem természetesebb és kézenfekvőbb annál, hogy az Erdély földjén, történelmi rendeltetés következtében a magyarsággal sorsközösségben élő románoknak azokban a korokban tanúsított magatartását vonjuk vizsgálódásaink körébe, amikor még mint nemzetiségi népközösség élte csütudatosan és nagy körültekintéssel irányított életét. A kisebbségi magyar és a nemzetiségi román ifjúságot egymás mellé állítva, számos helyzeti hasonlóságot fedezhetünk fel és kétségtelen, hogy reális erőgyarapodást eredményez és a hiányzó kisebbségi mult pótlását szolgálja a magyar fiataloknak az a főreklése, amellyel okulásul igyekeznek levonni a fent körvonalazott történelmi adottságból. Az erdélyi román nép öntudatos nemzeti mozgalmanak történelmi négy nemzedék munkássága határozza meg. Sorrendben az első a Supplex libellus valachorum nemzedéke, amely Sinkai, Major és Klein vezetésével 1791-ben érte el ténykedésének tető-

Balla Bacisz:

A lélek útjai

Tanulmányok és utijegyzetek.

Ara füzve 65 lef és portó.

Kapható az Erdélyi Lapok
könyvosztálvában.

pontját. A második az 1848-as balázsfalvi nemzetgyűlés nemzedéke, Baritiu, Barnuti, Cipariu, Saguna, Papiu Harian és Avram Iancu megjelenésével. A harmadik generáció a nagy politikai szervezkedés jegyében indul útnak. Megszületik a román egyetemi hallgatók memorandumja és Replikája, majd a nagyszabedű román nemzeti komité Memorandumja, amelyet Ratiu János, Papp György, Brote Jenő, Lucaciu László és Albini Septimus írtak alá. A nagyszabedű Tribuna szerkesztését Slavici János vezeti. Az esemény, amellyel kapcsolatban ezt a nemzedéket idézni szokták, nem volt más, mint egy szolidáris alapon álló román nemzeti pártnak 1881 májusában történt megalakítása és egy román nemzeti politikai program megszerkesztése. Végezetül pedig megjelent a közéleti küzdelmekben a negyedik nemzedék, amely 1905-ben, amikor a román nemzeti párt felhagyta passzív magatartását, teljes erővel fogott munkához és a román nemzetiségi mozgalmat a legdicsőbb kifejezésre segítette. Ide tartozik Maniu, Vaida, Goldis, Pop-Cicio, Bransco, Vlad Aurél és Goga.

Ennek a négy nemzedéknek a munkássága alkotja a román nemzetiségi mozgalom gerincét, amely köré kikristályosodtak az események. Innen indultak ki és ide kapcsolódtak azok a mozgalmak, amelyek a román nemzetiségi népközösséget az Astra intézményén keresztül kulturális javakkal, az Albina pénzintézet segítségével pedig anyagiakkal tették alkalmassá a tudatos nemzeti kultúra befogadására és terjesztésére. A közösség minden tagját átható központi gondolat, amelynek tartalma a román nemzeti törekvések sikerének előmozdítása és biztosítása volt, eredményezte a kezdeményezések és végrehajtások közösségét és megtartotta a kulturális és szellemi közösséget még akkor is, ha a politikai egység és egyfolyóan létés időlegesen bár, de hiányzott.

(Befejező közlemény következik.)

Az úszóbajnok

Írta: Rozványi Vilmos.

Sokat mosolyogtam azon, amikor egy-egy versenyem után azt olvastam magamról, hogy kilőttem „vizitorpedóként” szellem a vizet, hogy egy „gép” halálos pontosságával vettem a támpól, szóval, hogy én valami érzéstelen és zundolattalan, különös konstrukció voltam ott a vízben. És csak tí voltatok emberek ott kint a parton, akik azt az értelmetlen, artikulálatlan hangzavart csináljátok mindig!... Ezt a tévedéseket, kedves barátom, helyre kell igazítanom. Nekem egy-egy versenyem legalább annyi hangulathullámba és gondolatzivatárba kerül, mint amikor te egy-egy versedet magfrod. Én ember vagyok ott a vízben, vérzőn, vergődőn, halálosan ember. Minden versenyem lelki rajzára tökéletesen emlékszem, valamennyi egy perccel belüli úszásomról egy órán túl tudnék neked mesélni. De csak azt az egyet mondok el, amikor két legnagyobb ellenfelemet győztam le: egy világbajnokot és egy — nőt.

*

Már egy félétven át minden versenyemen ott álltam. Mindig pontosan ugyanazon a helyen állt. Hihettem, hogy értem teszi, mert olyan versenyeken, amelyekben én nem indultam, sohasem volt ott. És hidd el, csak az első két-három alkalommal örültem ennek. Később riadt kétségek győőrték: csak ennyiben érdekelném? Csak az úszóbajnokot jön megnézni?

Megkezdődött a Kyrov elleni merénylet bűnügyi tárgyalása

Oroszországot megszábadítottam egy gazdickótól — mondotta Nicolajev

Moszkvából jelentik: A leningradi haditörvényszék csütörtökön kezdte meg Kyrov gyilkosának Nicolajevnek és 13 bűntársának főtárgyalását. A főtárgyalás a Smolny-intézetben folyik, ugyanott, ahol a gyilkosság történt. Az épületet már a kora reggeli órákban vörös csapatok szállták meg. Ujságírókat még külföldieket sem engedtek be a tárgyalásra, amelyen részvesz Stalin sógora és megbízottja, Kalganovics is.

A vádlottak kézen-lábon súlyosan meg-

bilincselve állnak a tárgyalótérben. Amikor a főállamügyész meghérdezi Nicolajevet, bűnösnek érzi-e magát, az dacosan így válaszol:

— Oroszországot megszábadítottam egy gazdickótól. Mások követnek majd engemet és befejezik művemet.

Ezután a főállamügyész szemébe nevetett és dalolni kezdett.

Nicolajev főbűntársa, Schatzky, ezzel szemben megtört és megbánást tanúsított.

Legjobb és legolcsóbb bevásárlási forrás újévre

VURST utóda-cég,

ahol mindennemű fűszerárú a legolcsóbb napláron szerezhető be. Aradhegyaljai borok. 1 liter ó rizling 20-, furmint 20-, exira furmint 32-, valódi ménesi vörös 36 lei.

Fasiszta irányú új párt alakult Jugoszláviában

A régi hivatalos nemzeti párt nagygyűlést tartott a Jeltics-kormány felől állásfoglalás végett

Belgrádból jelentik: A parlament eddigi hivatalos pártja, az úgynevezett „Nemzeti egység klubja” pénteken nagygyűlést tartott, hogy állást foglaljon a Jeltics-kormánnyal szemben. A gyűlés csendes lefolyású volt. Előre látható, hogy Jeltics a hivatalos pártban legalább 200 képviselő támogatására számíthat.

A hivatalos pártot kívül az új kormány iránt határozottabb a rokonszenv azokban a

fasiszta irányú csoportosulásokban, amelyek eddig különböző gazdasági elnevezések alatt alakultak. Ezek a csoportok csütörtökön nagy összejövetelt tartottak, s kimondották, hogy új párttá egyesülnek. A párt célja, hogy testületi alapon átszervezze az egész Jugoszláviát. Pénteken az új párt emlékiratot adott be a belügyminisztériumhoz, ahonnan azt kéri, hogy egész országra kiterjedőleg megkezdhesse működését.

Egy titokzatos szőke nő szerepe a marseillei merényletben

Marseilleből jelentik: Fotties, genfi jugoszláv megbízott ideérkezett, hogy a marseillei merénylet ügyiratát át tanulmányozza. Paul-Boncour, a jugoszláv királynénak, mint magánvádlónak a képviselője hosszú megbeszélést folytatott a vizsgálóbíróval. Erről, ugyan nem volt hajlandó a sajtó részére nyilatkozni, azon-

ban kiszivárgott hírek szerint azt kívánta, hogy a nyomozást egészítsék ki és folytassák a hajszát a titokzatos szőke nő felkutatására. Arról a szőke nőről van szó, aki — mint ismeretes — egy férfi társaságában a fegyvert szállította a terroristáknak.

Az elegáns könnyed mozdulatot, amellyel a vízbe vetem magam, a férfias biztonságot, ahogyan magam mögé utasítom ellenfeleimet? ... Ne értés félre, én nem becsülöm le ezeket az értékeimet. Ez a szépet akarás és küzdési tudás az élet egyéb területein is elkísér. De én nem vagyok csak ennyi! Nem vagyok csak úszóbajnok s ő miért nem igyekszik megismereni az — miberségemet is? Miért nem igyekszik megtudni rólam, hogy jó vagyok-e? Mennyire nem vetem meg azokat, akiket legyőzök, sőt, ha verseny után sírva fakadnak, az én szemem is könnybe lábad értük? ... Sokszor szeretném visszacsinálni egy-egy győzelmemet, hogy ellenfeleimet megvigasztaljam. Miért nem akarja mindezt megtudni rólam? ... Egyetlen versenyem után sem tapsolt. Vagy csak nagyon lánghán, reflexszerűen, amiből arra következtettem, hogy a főző nem már nem lehet. Csak lendületes mozgásom, elszánt, hátró csatám, az esztétikai élmény, amelyet nyújthattam. Szóval egyszerű gladiátor voltam neki, semmi egyéb! ...

*

Ezek a kétségek győőrték akkor is, amikor „életem legnagyobb versenyére” kiálltam. Akkor is ott állt megszokott helyén. Hosszú szomorú nézéssel igyekeztem a tekintetét elkapni, de rám sem nézett. Remekül tudta megcsinálni, hogy mire én odanéztem, az ő tekintete már hidegan, fölényesen suhant el fölöttem a semmiségbe. Vagy talán fél tőlem? ... Ez volt a szerencsés utolsó gondolatom a start előtt: fél tőlem! ... Nem a parancsoló úri gögje rántja le

rólam mindig a tekintetét, hanem leányos fi-nomsága és félenksége.

Olyan remek kedvvel vettem magam a vízbe, mint még soha. Egész erőm, minden izmom szinte zengeni kezdett ott a vízben. Karom minden taktusára csengő lírai futamok aradtak el véremlenben: „Kedves, ne félj tőlem! Nézz rám bátran, nézd a vállamat! Hegyeket mozdítok el veled. Érted, nem ezt a hitvány, könnyű vizet... Hagyked!” ...

Sportellenfelelmet, a világbajnokot, úgy szőlván csak most vettem észre, bent a vízben... Jól tartja magát. Bírja az iramot, amelyet dik-tálok. „Hát csak igyekezz, fiú! Tudom, nagy le-gény vagy, de ne haragudj, ma ki fogsz kapni. Én ma az életemért úszom, érted-e... Az életemért!”

En szeltem a vizet „vizitorpedóként”... Most nem láttam őt, csak az ellenfelelmet, mert a fordulóig háttal voltam felé. Egy kicsit farkassá, ragadozóvá alakultam pillanatok alatt. Bár karjaim a vizet paskolták, mégis úgy éreztem, hogy körmeimet ellenfelem húsába merítem. Az erőfeszítésben meg-megesisikorduló fogaim, mintha a világbajnok torkát keresnék. Elkaptam a küzdés vak szenvedélye. Ellenfeleléről is tudtam, hogy indulatai nem kevésbé elszántak és gyilkosok. Brezlem, ha a vízre esap, engem akar ütni és én sokkal erőteljesebb, el-szántabb ütésekkkel feleltem. Harc az életért, a legelemlibb, legősibb formában, amikor való-ban az erősebbnek és ügyesebbnek kell győ-znie: ez volt a versenyem, semmi egyéb. Mind-egy, hogy előkelő oszlopokon ragyogó üveg-

Kormányátalakítás a fiatal elemek bevonásával

Széleskörű közkegyelem lesz újév alkalmával. — Előkészületek a közigazgatás reformjaira

Bucuresti. Saját tud. A péntek reggeli lapok határozott formában írják arról, hogy *Tatarescu* miniszterelnök az ünnepek után átalakítja kormányát, újabb, fiatal elemek bevonásával.

Különösen foglalkoztatja a politikai közvéleményt a lamandi-ügy, mert *Iamanai*, mint a fiatalabb nemzedék legkimagaslóbb tagja, a mögötte álló nagy táborral, egyik legerősebb fázisa a kormánynak. De másrészt, felirati beszéde óta, a szélső nacionalista lapok heves támadásainak központjába került.

Bucuresti. Saját tud. A *Curentul* értesítése szerint újév alkalmával széleskörű közkegyelem lesz.

Nézeteltérések a közigazgatási reform irányelvei felől.

Bucuresti. Saját tud. A kormány hivatalos lapjának csütörtök esti száma bejelenti, hogy a parlament, mielőtt a karácsonyi szünet után megkezdí munkáját, napirendre tűzi a közigazgatás újjászervezésére vonatkozó új törvényjavaslatot.

Mint ismeretes, a belügyminiszter bizottságot küldött ki a tervezet elkészítésére, az általa megadott irányelvek alapján. A bizottság azonban még nem fejezte be munkálatait, főképpen azért, mert két kérdésben is ellentétek vannak a bizottság tagjai között. Az egyik kérdés a *közigazgatási bíróság ügye*, amelyben eddig csak elvileg tudtak megegyezni a bizottság tagjai, de a megvalósítás részletei tekintetében még mindig vannak ellentétek.

Eszerint a felülvizsgáló bizottságok (Comitete de Revizuire) és az egyes miniszteriumok mellett működő contenciósok megszűnnek és helyettük külön és egységes szervezeti közigazgatási bíróság létesül.

Arranézve azonban még nincs döntés, hogy ez a bíróság a Táblán alakítandó új szekció keretében, vagy pedig közigazgatási törvényszéki szekció formájában működjen?

Ennél azonban sokkal kifejezettebbek a nézeteltérések a közigazgatási vidékek (tinutok) létesítésének a kérdésében. A *bizottság tagjainak többsége ellene van a közigazgatási vidékek, kerületek létesítésének* és pedig azért, mert az egyes miniszterek előreláthatólag nem

lesznek hajlandók lemondani hatáskörüik egy részéről s ennek következtében a közigazgatási vidékek hatáskör nélküli üres és céltalan alakulatok maradnak.

A javaslatelőkészítő-bizottság tagjainak nagyobb része azon a véleményen van, hogy helyett a vármegyei prefektusok hatáskörét kell kiszélesíteni.

Kétségtelen, hogy a *Vitorul* bejelentése ellenére sem kerülhet a közigazgatási reform

a parlament elé mingyárt a karácsonyi szünet befejeztével, mert ha az előkészítő bizottságban el is simulnak az ellentétek, a javaslatnak még vissza kell kerülnie a belügyminisztériumba, annak felülvizsgálására, hogy az a megadott vezérelvek figyelembe tartásával készült-e el, s aztán meg kell járnia a pártvezéreket. Mert, mint a *Vitorul* tegnapi száma ismételt hangsúlyozza, a kormány ezúttal állandó jelegű közigazgatási törvényt szándékszik alkotni, amely ne legyen kitéve a váltakozó kormányok rendszerváltoztató szeszélyének.

A kormány a közigazgatási törvényjavaslatlaltal egyidejűleg törvényjavaslatot akar nyújtani a közhivatalokban folyó munka szabályozására. E törvény lényegében törvényes biztosítékot akar nyújtani a kérvényezőknek arra, hogy beadványa bizonyos határidőn belül elintéztést nyer.

Mussolini, a magvető.

A Pontini mocsarak helyére épített kilencvenharmadik olasz gyarmat fővárosának, Littoriónak határában, a város felszentelése alkalmával, Mussolini sajátkezűleg kezdte meg a vetést. A szimbolikus gazdasági munkában a Duce kíséretének is részt kellett vennie.

boltív hajlik fölénk s nem a dzsungel indáinak és légyököreinek a szövvénye, nem majomsereg ül faágakon a küzdőtér körül, hanem a tribünök előkelő népe.

Az első harapásom — a kezdő sebesség, amelyet diktáltam — jól elhelyezett harapás volt ellenfelem torkán. Láttam, amint ijedten, vergődve csápol utánam. Jó másfél méterrel fordultam előtte és ez rendes körülmények között már a biztos győzelmet jelentette volna.

*

De a forduló után egy pillanatra megbénultam. A lány mellett fiatalembert pillantottam meg, aki még eddig sohasem volt a pályán. Ő mindig egyedül ült... Most valóban a dzsungel vadjának éreztem magam, akivel szemben váratlanul új ellenfele jelenik meg. Egy villanás és régi ellenfelem, a világbajnok, máris a nyakamon volt. Szinte csigolyáimban éreztem fogát. Nem, előbb ezzel kell végzennem!... Néhány hatalmas tempóval anyira elébe kerültem, hogy pillanatnyilag ismét nem volt veszedelmes számomra.

S most a másikat!...

De mi eszközöm van amazzal szemben?... Az úszási... Akkor, amikor a másik bármikor odahajolhat a lány füléhez és megmondhatja minden érzését, minden gondolatát, kiterítheti eléje minden emberségét, nekem nincs egyéb fegyverem az úszásnál. A szerelam Robinzóna lettem ott a vízben, akinek egy kezdetleges eszközzel kell kiépítenie maga körül a világot. Szerencsére ebben a hangulatban és környezet-

ben az úszás volt az az emberi teljesítmény, amelytől mindenki a legtöbbet várta. Többi nagy hátránnyal szemben ezt az egyetlen kis előnyömet igyekeztem kihasználni. Mozgásomnak volt egy groteszk melléklöngője, amelyet sokszor a szememre vetettek. Még ezt is igyekeztem most — verseny közben — lefaragni. Ugy akartam úszni, hogy az a lány ne is nézhessen, ne is hallgathasson arra a másikkra.

Emberfelettive igyekeztem szépülni — úszó mivoltomban.

Es sikerült!...

Egyszerre azon kapom, hogy szemem és szeme egybekapcsolódik.

Hogy int nekem és a szeme beszél hozzám: „Vigyázz! Az ellenfeled újra támad, vigyázz!... Ugy, úgy, most diadalmas vagy, most szép vagy... Jaj, ne engem nézz, most ne törődj velem! Csak magadért harcolj. Győzz!”...

*

Igy volt... A szemével segített nekem, a lelkes, gyönyörű szemével. Abból olvastam ki, hogyan állok a versenyben. Ha ő megremegett s aggodalom áll ki tekintetében, tudtam, hogy ellenfelem erősít. Egy-egy diadalmas, biztató pillantása pedig megnyugtatott, hogy biztosan verem a világbajnokot. Csak őt kellett nézmem, hogy magamról mindent tudjak.

Ekkor próbára tettem. Egy-hét lankadt tempóval hirtelen utánoztam a halálos fáradtságot. Oh, milyen kétségbeesés gyűlt a szememben! A fiatalember hirtelen hozzáhajolt, sugott

valamit... Ideges vállrándítással utasította el csak engem nézett. De láttam: nem a verseny érdekli többé. *Csak én!* Bármilyen diadalmasan törtém előre, már nem tudott örölni. Egyetlen félelem volt az egész teremtés. Szinte intett, hogy hagyjam abba, ne törődjem az egészszel, nem fontos, hogy győzzek.

Az ő szemében már győztes vagyok.

Az új fordulón, amikor ismét háttal voltam Neki, minden erőmet beleadtam, csak hogy minél előbb szembekerüljünk ismét. Milyen napfény volt a megbocsátó, engesztelődő, a félelem alól felszabaduló mosolya, amikor ismét szembe úsztam Vele!... Eszrevette, hogy becsaptam s még az újjával is megfenyegetett, incselkedő kedvességgel. Bennem pedig minden kacagott már akkor: a suhogó, selymes víz, a tomboló, tapsoló nézőtér, főt az óriás gyémántként tündöklő üvegtető, minden.

A vízből már nem mint diadalmas gladiátor, hanem mint boldog ember kapaszkodtam ki. Ember. A parton még egy induló remegés kapott el: vajjon rajtam hagyja-e tekintetét, ha ismét feléje fordulok?... Rajtamhagyta!... Most először életében.

S mikor meghajoltam feléje — visszabókkolt. A nézőtér észrevette ezt a néma, finom jelenetet s ünneplő tapsorkánnal fogadta. De vajjon megértette-e?

Aligha... Nem tudhatta, mi ment itt végbe két emberben. En is csak magamról adhattam számot... Azt, ami vele történt, magam is csak később tudtam meg, amikor már a feleségem lett.

HEYMAN SZINKOR

Világsláncereink gyöngye:

BÜCSÜKERINGÓ

Bolváry rendezés! Chopin zene!

Fővárosi attrakciók szilveszteri kabarénkon!

Nehéz helyzetben van Cluj (Kolozsvár) költségvetése

Cluj (Kolozsvár). Saját tud. Gyakran hallottunk már arról, hogy a város a csőd szélén áll. Ez a veszedelem még sohasem volt fenyegetőbb, mint ma.

A pénzügyi év a rendes naptári évtől abban különbözik, hogy április elsején kezdődik és március 31-ig tart. Az alább közölt szomorú számadatok tehát erre az 1935 március 31-ig tartó költségvetési esztendőre vonatkoznak.

A folyó évre elkészített városi költségvetés 152.890.704 leiben állapította meg a város évi bevételét s természetesen ugyanannyiban a kiadásokat is. A rendes jövedelmekből 61.578.133 leit, a rendkívüli jövedelmekből 4.188.307 leit, a különleges jövedelmekből 14.315.300 leit és más különböző jövedelmekből 62.410.374 leit számított behajtani. Ezenkívül a vágóhid jövedelmét 6.236.000 leire, a nyári fürdő és koreolyapálya jövedelmét 900.000 leire, az erdőkitermelési, vadászati és halászati illetékekből befolyó jövedelmét 3.222.500 leire irányozta elő.

Ezzel a nagyon is derülítő költségvetési ábrával szemben a tényleges, szomorú helyzet az, hogy a város pénztárába az április elseje óta folyó nyolc hónap alatt mindössze 41.612.206 lei folyt be, azaz az előirányzott jövedelemnek 27,21 százaléka. Természetesen ilyenformán a kiadásokat sem tudja fedezni a város. Az évi 152 milliós költségvetési kötelezettségből az idáig mindössze valamivel harminhatmilliót fizetett ki, vagyis a tartozások 23,50 százalékát.

Ennek következtében a város kénytelen minden módon húzni-halasztani a kifizetéseket, amely pénzügyi manőver végrehajtására ezer módot nyújt a bonyolult városi ügyvezetés. Akinek valami követelése van a várossal szemben, annak először hivatalosan el kell ismertetnie követelése jogosultságát. Mondanunk sem kell, hogy ez nem megy simán és gyorsan az adminisztráció labirintusában. Mikor az megtörtént, következik, hogy a város „lefedezze” az adósságot az úgynevezett „Ordonanta de plata”-val, ami magyarul fizetési meghagyást jelent. Ez azonban csak papíron jelent pénzt, mert a valóságban a meghagyás bírtokosa hosszú hónapokig várhat, amíg hivatalosan is elismert követelésének csekély hányadát törleszti a város.

Ma már ott tart a város vezetősége, hogy a rövidesen beköszönő csődöt kénytelen nyilvánosan is bevallani. Mert be kell látnia, hogy a közzétett adatok behajtásának erőltetése nem vezet célhoz, a kötelezettségek halasztása pedig nem folytatható a végtelenségig.

Baj van a postapalotával is...

A városi költségvetés komolyságára jellemző, hogy a bevételi tervzetet 56-ik tételként a városi postapalota eladásából inkasszálandó összeg is szerepel. Ez a tétel nem kevesebb, mint négymillió lei. Viszont a városi ügykezeléstől leglátványosabb állók is nagyon jól tudják, hogy a város nem adhatja el a postapalotát.

Nemrégiben zajlott le a tábla előtt annak a pernek tárgyalása, amelyet a város indított a postakincstár ellen, amely elfoglalta ugyan a

postapalota épületét, de hosszú évtized alatt egyetlen bani bért sem fizetett a használatért. A város annakidején bérbeadta ezt az épületet a postakincstárnak mindaddig, amíg az új épület emel magának. Az új épület számára ajánlékul adta a mai posta mögött lévő területet. Az új postaház azonban nem épült fel s előreláthatóan a jövőben sem fog felépülni.

A város bérhátraleki keresetére azzal válszott a postakincstár, hogy viszontkeresetét indított a város ellen azoknak a helypénzeknek erejéig, amelyeket a város a „posta tulajdonát képező” és tyukpiacot előléptetett területen szedett az elárultó falusiaktól. A tábla magáéva tette a postakincstár álláspontját s ilyenformán a város a bérhátralek összegétől is elcsúszott.

A költségvetéssel kapcsolatban mellesleg jegezzük meg, hogy abban tekintélyes és gyakran előforduló összegek szerepelnek kiadásokként „tanulmányi célokra” megjelöléssel. Ilyen „tanulmányi kiküldetések” nagyon sűrűn történtek az elmúlt évek folyamán, de a város hivatalos lapja minden alkalommal elmulasztotta, hogy ezekről a kiküldetésekről s azoknak eredményéről tájékoztassa a város polgárságát.

A kaszárnyák lakbérjévedelmi adója

Cluj (Kolozsvár) tulajdonában egész sorok katonai lakotanya-épület van, amelyeknek karbantartása súlyosan terheli a város költségvetését. Viszont a hadügyminisztérium lakbérhátraleki évről-évre nőnek. A lakbérjévedelem után fizetendő adó csak a kaszárnyáépületekre vonatkozóan háromszázezer lei. Ennek az összegnek erejéig az államkincstár zárolta is már a városok részére államilag szedett járulékos adót. De valószínű, hogy a város ezeknek a kaszárnyáépületeknek tulajdonjogát is el fogja veszíteni, mert kilátásban van a lakotanyaépületeknek a kisajátítása a hadsereg számára.

Capitol filmszínház

Szombat, vasárnap 3, 5 és 7 órákor

Forradalom az állatkertben

Nagy állatfilm!

3-kor olcsó helyárak!

Fél 10-kor mozicadás nincs!

Az Urak Mária Kongregációja a hozzáférhető kérdéseire és azokkal, akik az ügy iránt érdeklődnek, közli, hogy sikerült minden hónap második keddién (legközelebb január 8-án) egy-napos lelkiismeret- és ügynevezett lelkinapot tartani. A lelkinap lényege az, hogy egymásra kíváncsiunk rendes környezetünkben, megpróbálunk csak lelkünknek élni. Az álthez élnitadás kell, amit pedig csak a megállás, a csend, a magány, a csendes megfontolásokban, a befogadott bonyolult feldolgozásban tudunk elsajátítani. A lelkinapot a speciális testvéreknél (Str. Crisan 2) tartjuk. Vezetője főosztályos G. J. az Mihály úr-pánai kamarás. Egésznapig bentlakás (reggel fél 9-től este fél 7-ig) kötelező. Napi ellátásdíja 30 lei, vidékieknek megszállással 50 lei. Jelentkezés a speciális testvéreknél, vagy a plébánia hivatalokban, mindig két nappal előbb.

A Liszt Ferenc zenekar a Magyar Bál anyagából 29-én, szombaton este 8 órákor rendkívüli próbát tart. Az összes tagok pontos megjelenését kéri az elnökség.

Ajándékot a évre csak a

London kötődébből!

Halálozás. Özv. Reszli Edéné szül. Bandics Anna 56 éves korában elhunyt. Temetése szombaton délután fél 4 órákor lesz a Rulikovszky temetőben levő kápolnából. (Veiszlevits).

Műsoros táncos teadélután a Katolikus Kör klubhelyiségében. Vasárnap, december 30-án, délután fél 6 órákor nagyszabású műsoros teadélután rendez a Katolikus Kör. A lelkes rendező-gárda mintha elköveti, hogy meghitté, otthonossá és főleg vidámmá varázsolja a hangulatot. Sok kedves meglepetést tartogatnak, amelyek közül az egyfelvonásos vizjátékot és a malac-sorsolást méris elárulhatjuk. A műsor művészi és irodalmi része is biztosítva van. Sikerült meggyerni Erdély egyik legkiválóbb költőjét, aki legújabb verseiből fog felolvasni. A szigorúan zártkörű táncos teadélután iránt széleskörű érdeklődés nyilvánul meg.

A Jósia (Össi) telepi Naphézi Otthon károlma, Karácsonykor igen kedves ünnepe volt a Jósia (Össi) telepi Naphézi Otthon apró vendégeinek, akiket az otthon vezetősége tehetségéhez mértén szerény ajándékokban részesített. A napközi otthon igen sok szegény gyermeknek ad teljesen ingyen egészségügyi ellátást. Kéri a jászivú emberek, hogy ebben a nehéz és nagy feladatában adományukkal támogassák. Nemcsak ajándékokat és pénzt használhatnak fel, hanem a viselkedés, régi ruhákat is örömmel fogadják, hogy a didergő szegény kisgyermekeket felruházhassák. Az adományokat Immaculata-intézet, Strada Alexandri (Teleki-utca) 17. szám alá kéri Hona kedvesnédvér kezébe.

Fényesen sikerült a Magyar Urleány Klub műsoros teadélutánja. Csütörtökön délután karácsony harmadnapján tartotta meg a Magyar Urleány Klub műsoros teadélutánját, zsűféléssig megtelt az NSE Otthonban. A műsört Kéry Olga hegedűművész nő nyitotta meg, aki Berlet VII. versenyműveiből „Andante” részét játszotta. Szép játékkal magával ragadta a hallgatóság lelkét, amely mindvégig feszült figyelemmel kísértte. Zongorán kísérte Popity Babu, méltán osztott partnere sikerében. Hfi. Kolontári János nagyszólam szavalt el Krainik Sándor két szép versét. Sokáig tapsoltak. A műsört Sarányi Mikike tánc zárta be. A pótprogram gyerekművésznői őrves táncot, kecses mozgólaját és szesz ovációt is részesítették. A műsört késő estig tartó tánc követte.

Az NSE-Otthonban szombaton, dec. 29-én este 10 órákor zeneestély lesz, melyen közreműködik Székely Mária zongoraművész-nő, Bartók növendéke. Belépődíj nincs. — Szilveszter estén az Otthon pazarul berendezett termében éjjel előt rövid műsor, majd tombola és cigányzenészek. Az estélyt Morvay Andor és Rimánóczy László rendezik. Külön meghívó nincs, a társak s azok vendégeit ezután hívja meg az Otthon vezetősége.

Amit mindenkinek tudni kell a szilveszteri Vándor-bárról. 1. A szilveszteri Vándor-bár a társulati felső kereskedelmi iskolák végzett növendékeinek egyesülete rendezti, de a pálon találkozt ad egymásnak a város egész urú köréből. 2. A műsor: az aradeai (nagyvárad) rádió-stúdió egy napja, pontosan 10 órákor kezdődik. A műsorban a legjobb társaságok helyeie és urai gondoskodnak a közönség szünet nélküli mulatgatásáról. 3. Műsor után nagy tombola, értékes nyereményekkel. 4. Éjjel után a legjobb jazz-zenekar szolgáltatja a tánczenét. 5. Belépődíjvek árai: családtagy 100 lei, személyi tagy 40 lei, táncos- tagy 30 lei.

Az Ujságíró Klub szilveszteri Karneválja. Össztendő búcsúztatása az Ujságíró Klubban az idén is szenzációt fog jelenteni a helybeli szilveszteresti mulatságok között. A Rivlérák pálmái, rózsaí, Nizza vidám karneválfigurái és lampionos felvonulásai meghozzák az illúziót: hinni fogja mindenki, hogy ezen az éjszakán egy varázslatos, öröksejű tájékra tévedett. Földes Imre mesteri cségtje fáradhatatlanul dolgozik. Az új galéria mellett, külön termekben a multévi képek is a falakra kerülnek. A Palma-bárban kacagtató görbeségek és fantasztikus állat-artisták. Azután Madame Pommery áfáli és haj-nali táncmekei és az ifjú Prostan?... Bor- és pezsgőtombola és egy zarmada nyeremény. A klub kiadásában megjelenő Szilveszteri Ujság ára 40 lei. Az ujságon levő számla egy 1000 leites bankjegyen kívül sok értékes tárgyat nyerhetnek a szerencsések. A programra és a nyereményekre vonatkozó tudnivalókat az alkalmi ujság közli. Az ujság megvásárlása személyenként kötelező. Erre az estére kivételösen asztalok előre lefoglalhatók a háznyi iródesben, azonban a lefoglalt asztalok fenntartásáról csak pontosan 10 óráig történik gondoskodás.

Szilveszteri táncmulatság a Katolikus Körben. Vidám, derűs műsor keretében rendezi meg a Gutenberg Dalkör idei nagy Szilveszteri Táncmulatságát, amely a multban is mindenkor kiemelkedett a szilveszteri mulatságok közül. A dalkör rendezősége szívesen lát mindenkit ezen a nagyszabású, ötletekben gazdag műsoru, családias jellegű táncestélyen. A műsor minden egyes száma meglepetés

A fegyverkezés, Ausztria függetlensége és a Dunamedence kérdéseiben tárgyal a francia és olasz diplomácia

Egyik nagylap kifogásolja, hogy túlsokat beszélnek Laval római útjáról, amit ártalmatlan halogatnak

Párizsból jelentik: A francia sajtót élénken foglalkoztatja Laval római látogatása, amelyre — a *Paris Soir* római jelentése szerint — január 3-án, vagy 5-én kerül sor. A *Paris Soir* szerint Rómában az a vélemény, hogy a francia külügyminiszter római látogatásáról már túlsokat beszéltek és további halogatás csak ártalmára lenne az ügynek.

A *Temps* vezetőhelyen foglalkozik a római úttal és úgy tudja, hogy január elején sor kerül rá. Hozzáfüzi azonban, hogy Laval követi elődei politikáját és csak akkor megy Rómába, ha előzetes diplomáciai megbeszélések során már minden félreértés lehetőségét kiküszöbölték. Laval összhangba akarja hozni a két ország politikáját a fegyverkezés, az osztrák kérdés és a Duna-medence gazdasági megszervezése tekintetében. Az osztrák kérdésben olyan megoldásra van szükség, amely a középeurópai béke fenntartásában érdekelt összes hatalmak jogait tiszteletben tartja. Lavalnak a szenátusban tett ilyen irányú kijelentései megnyugtatták a kisantantot.

Örömmel állapítja meg végül a lap, hogy Budapest és Belgrád között a viszony megjavult.

Az olasz sajtó polemizál a kisantanttal.

Rómából jelentik: Az olasz sajtó egyre élesebb polemikával kíséri az olasz-francia diplomáciai tárgyalásokat. A lapok hangjából ítélve, arra kell következtetni, hogy a nézeteltérések Párizs és Róma között még nem simultak el.

A *Lavoro Fascista* vezércikkében mutat arra, hogy a francia lapok egyrésze mindennél fontosabbnak tartja a francia és kisantant együttműködés további fenntartását és ezért még a Laval római útjának tervét is szeretné elgáncsolni. Ezek a lapok hivatkoznak arra, hogy a francia-olasz együttműködés csak akkor lehetne őszinte, ha előbb Olaszország kibékülne a kisantanttal, ami nem valószínű.

Hogy mire alapozzák a francia lapok ezt az állítást, — fűzi hozzá a *Lavoro Fascista*, — nem lehet tudni.

Emlékeztet a lap ezzel kapcsolatban arra, hogy Mussolini annakidején milanoi beszédében megegyezésre szólította fel Jugoszláviát, de még eddig nem kapott választ. A lap (de a többi olasz lapok nagyrésze is) a megegyezés további akadályának mondja a kisantant paratárságtalan politikáját Magyarországgal szemben. Ezzel a politikával — úgy mond — legfeljebb csak azt érik el, hogy Németország karjait kergetik a magyarokat. Nem lehet elképzelni olyan politikát, amely Németország minden terjeszkedési lehetőségét meg akarja akadályozni, de ugyanakkor belekényszerít egy európai országot a német blokkba.

Jugoszlávia javaslata: Inkább a német-osztrák csatlakozás, mint a hozzájárulás a Habsburgok visszatéréséhez.

Párizsból jelentik: Laval római útjával foglalkozva a *La Presse*, megállapítja, hogy *Denes* feltűnően iparkodik Magyarországhoz közeledni, nyilván azért, mert úgy gondolja, hogy a legitimista mozgalmat, amely Ausztriában és Magyarországon világosan mutatkozik, — ellensúlyozhatja. A prágai kormány az az új állásfoglalása a kisantant tanácsának az osztrák kérdésben történt állásfoglalásával függ össze. A kisantant államai ugyanis Jugoszlávia javas-

latára köztölték a londoni és párizsi kormányokkal azt az elhatározásukat, hogy inkább hajlandók Németország és Ausztria csatlakozásához, az úgynevezett „Anschluss”-hoz hozzájárulni mint a Habsburg-uralom visszatartásához.

Gömbös Gyula magyar miniszterelnök Bethlen István volt miniszterelnökkel együtt megy Mussolinihez.

Párizsból jelentik: Az *Information* milánói tudósítója szerint Gömbös január elején, még Laval római útja előtt, találkozott Mussolinivel. A tudósító szerint Gömböst Bethlen István volt miniszterelnök is elkísérné útjára. Ezt az utazást azzal magyarázzák, hogy Rómában ismét meg akarják ismerni a Duna völgy-

Esző és hideg

gyakran okoz hűlést, rheumát és mindennemű fájdalmat. Szedjen aspirint — ezt a kicsi, de nagy hatású tablettát!

ASPIRIN

Minden tablettán rajta van a Bayer-kereszt

ben a háború óta lejátszódott eseményekről, hogy olyan új formulák kerüljenek ki, amelyek tisztázzák a helyzetet

Riadókészültség a német hadügyminiszteriumban

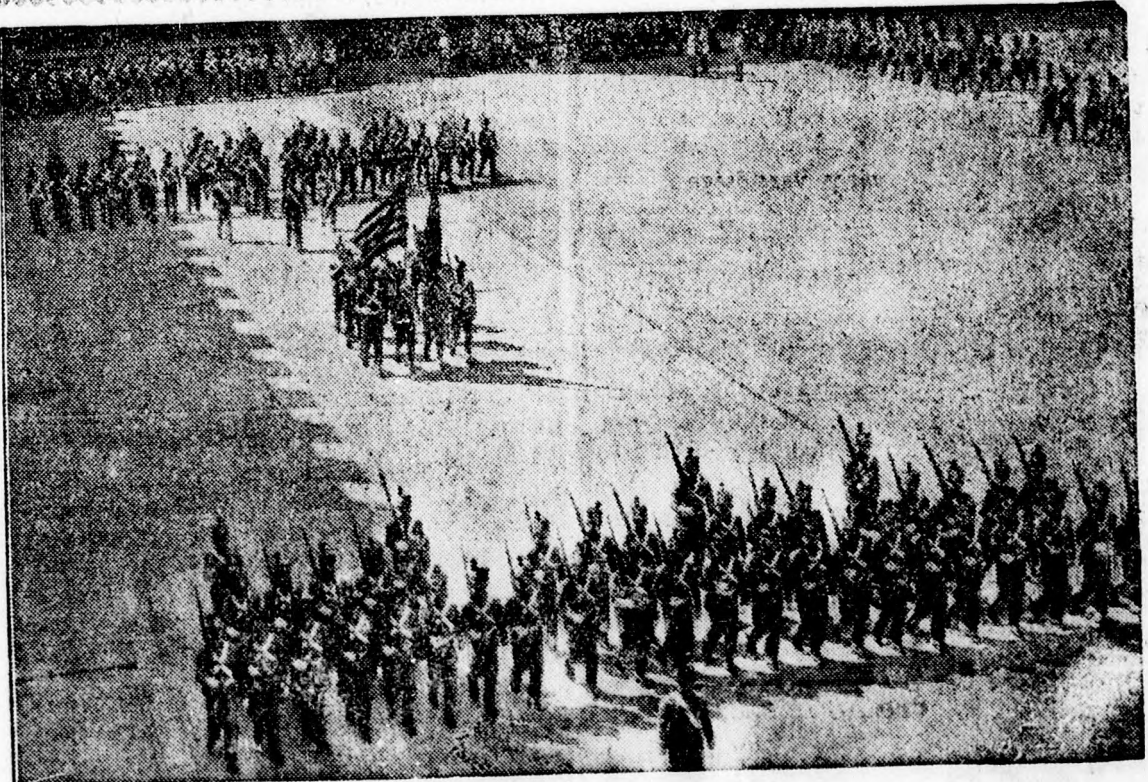
Hírek kerültek forgalomba, hogy újabb nagy tisztogatás lesz a nemzeti szocialisták között. Lefegyvereztek kétszázötven-hatezer védőosztagost

Berlinből jelentik: Hírek szerint a német hadügyminiszterium napok óta teljesen riadó-készültségben van. A német sajtó képviselőit, a „Deutsche Allgemeine Zeitung” és a „8 Uhr Blatt” szerkesztői kivételével Göbbels magához kéréte és közölte velük, hogy letartóztatások folynak és a Saar-vidéki népszavazás után olyan tisztogatás kezdődik, amilyenre még nem volt példa a német birodalomban. Kérte, hogy erről ne írjanak, s a forgalomba kerülő hírekkel ne törődjenek.

A tisztogatás — hír szerint — Hitler egyenes parancsára történik, aki kijelentette, hogy a régebben szerzett érdemekre való tekintet-

nelkül mindenkit el kell távolítani a közeléből, ha magánéletével a nemzeti szocializmus erkölcsi célkitűzéseit diszkreditálja.

A már régebben letartóztatottak számával kapcsolatban különféle verziók keringenek, de minden hír azt mondja, hogy máris többezerre tehető a letartóztatottak száma. A védőosztagosok tagjai sorában nagy elkeseredést váltott ki, hogy két hét óta 256 ezer védőosztagost fegyvereztek le. Valószínűnek tartják, hogy az elkeseredés kitörése miatt az S. A. (rohamosztág) és S. S. (védőosztág) tagjai sorában is lesznek letartóztatások.

Katonai díszfelvonulás New Yorkban.

Nemzeti ünnepük alkalmával az amerikai városokban katonai díszfelvonásokat rendeztek. Képünkön New Yorkban a kadettek régidivatu díszöltönyeikben vonulnak fel a város főterén.

Az állam ne avatkozzék az Egyház ügyeibe!

Mussolini rendkívül érdekes cikke a párizsi „Figaro”-ban

A párizsi *Figaro* igen érdekes cikket közöl Mussolini tollából, amely nemesak a szerző személye, de a cikkben érintett kérdés fontossága miatt is minden figyelmet megérdemel.

Mussolini írásában élesen szembefordul azaz az irányzattal, amely politika szempontjából kívánja eldönteni egyházi, jelesen a vallási kérdéseket.

— Az egész nyugati művelődés története — írja szóról-szóra a Duce — kezdve a római birodalomtól napjainkig, Diocletiantól Bismarckig arra tanít, hogy ahányszor az állam összehittetésbe került a vallással, mindig az állam volt az, amely legyőzöttként maradt a csatatéren. Mert a vallás ellen harcolni annyit jelent, mint a megfoghatatlan, az érinthetetlen ellen hadat viselni. A szellem elleni harc ez és pedig azon a ponton, ahol a szellem a legmélyebb, a legbensőségesebb valami. És ma már bebizonyított tény, hogy egy ilyen harcban mindazok az eszközök, amelyek az államnak rendelkezésére állnak, ha mindjárt a legértelmezesebbek is ezek, képtelenek arra, hogy halálos sebeket mérjenek az egyházra. Az egyház és jelesen a katolikus egyház a legelkeseredettebb harcokból is sértetlenül, teljes győzelemmel szokott kikerülni.

— Ha egy állam egy másik állammal kezd háborúba, bizonyos megfogható, anyagi valóssággal találja magát szemközt, amelyet támadni, szétrombolni, megcsontítani, avagy megváltoztatni lehet. De ha a vallás, az egyház az ellenfél, lehetetlenség a támadással akár kitűzni, akár elérni egy határozott célt. A papságnak és a híveknek merőben passzív ellenállása is, elegendő, hogy az állam leghevesebb támadásai is megsemmisüljenek.

Mussolini ezután Bismarck egyházpolitikájának csődjére mutat rá. Cikkének ezt a részét a következő megállapítással zárja: Végül is Bismarck kénytelen volt kapitulálni. A hatalmas német birodalom összekovácsolója kénytelen volt meghajolni XIII. Leó előtt. Sőt döntőbírónak kérte fel egy nemzetközi viszályban és a levelet, amelyet ez alkalommal a pápához intézett, így kezdte: „Sire”...

— I. Napoleon egyházpolitikája sem volt szerencsésebb. A legsúlyosabb balfogások egyike, amelyet a hatalmas korzikai valaha is elkövetett, brutális eljárása volt, amelyet két pápával és a Vatikánnal szemben tanúsított.

— Fasiszta felfogás szerint — fejtegeti ezután igen érdekesen a Duce — a vallás a saját portáján teljesen szabad és független. Ugynevezett állammivallást életrehozni, vagy az állampolgárok vallását egyszerűen állami szolgálatba állítani olyan különös ideák, amelyek soha át nem lépték még azt a küszöböt sem, amelyet agyam előszobájának nevezek. Nem az állam dolga, hogy új evangéliumokat hívjon életre és új hitigazságokat fogalmazzon meg, hogy régi istenfogalmakat ledöntsön és ezeket újakkal pótolja. Eppen olyan bizarr elgondolás, hogy egy minisztertanács teológiával és hitcikkelyekkel foglalkozzék, mint amilyen abszurd gondolat az, hogy a bíborosok testülete ágyú hordképességéről, avagy a páncélosok tönkretartalmáról tárgyaljon... Az az állam, amely kerülni kívánja a polgárai közt való lelki szétszakadást és háborúságot, gondosan kell, hogy kerüdjön minden merőben vallási kérdésbe való beavatkozást.

Cikkét a következő igen jellemző vallomással fejezi be a Duce:

— Semmiféle kormányzási forma nem mondhatja el magáról nagyobb mértékben, hogy a totalitás és a tekintély elvének alapján áll, mint a fasiszmus. Egy kormányzási forma sem feltékenyebb a saját tekintélyére és mindenhatóságára, mint a miénk. De éppen ezen mérlegelésekből kifolyóan kerül a fasiszmus gondosan minden oly kérdésbe való beavatkozást, amely kívül esik az ő hatáskörén. Minden állam, amely ezt a nagy igazságot nem ismerte fel, előbb vagy utóbb kénytelen volt belátni tévedését. Ezért hangoztattam abban a beszédben, amelyet uralmunk 5-ik esztendejének elején mondtam el, olyan erőteljesen, hogy aki egy ország vallási egységét megbontja vagy megrontja, oly súlyos bünt követ el, mint a felségárulás bünténye“.

Correggio halálának négyszázéves fordulója

Elmulik ez az ezerkilencszázharminégyes év is anélkül, hogy a komoly művészkörök megemlékezzenek Correggio halálának négyszázadik fordulójáról. Pedig korszakalkotóbb és katolikusabb művészt alig tud felmutatni a művészettörténet, mint ezt a pármait festőt, aki Michel Angelóval élt egyidőben és a 16-ik, majd a következő század művészetére ép olyan nagy hatással volt, mint a hatalmas szobrász-festő-építész-zseni.

Correggiónak tulajdonképpen sohasem volt iskolája és mégis, hatása elvitathatatlan, nemcsak a közvetlen környezetében élőkre, de a messze századok múlva feltűnő művészekre is. Az első, valóságos távlati kép és a barokk művészet az ő esete alól került ki és vallásossága, elmélyvett tiszta katolicizmusa a kort, amelyben élt, erősen befolyásolta vallási téren is. Az új katolicizmus, amelyet Luther szakadása idézett elő, egészen más volt, mint a középkor katolicizmusa, az előrelátó, nagy tudású pápák észrevették a művészet tömegekre ható, nevelő és nemesítő hatását és az olyan ritka talentu- mu művészeket, mint Correggio, megfelelő munkakörrel, érvényesítési lehetőséggel és nagyszerű feladatok megoldásával látták el. A miszticizmus, amely sokáig uralkodó volt a művészetben, először Correggio műveiben jelentkezett és messze századokra vetette fényét.

Correggio 1494-ben született és 1534 végén halt meg. De az elmúlt négyszáz esztendő sem koptatta el művészetét, amely diadalmasan ragyog az olasz művészet egén, egyedül és utánozhatatlanul.

A nagy mester első művészeti oktatását nagybátyjától, Lorenzo Allegriótól nyerte. Ez közepes, jelentéktelen festő volt és Correggio az első elhatározó lépést Mantuában, Mantegna munkáiból merítette. Erzékeny egyéniség volt, az ókor legendái és a katolicizmus kegyes hagyományai egyként érdekelték. Egyazon szellemben is dolgozta fel őket, a mindent felölelő fénynek és ragyogásnak, a telt formáknak és a fényárny lágy olvadásának szeretetében. A világitás, a mozgás, az életöröm mestere volt. Az ő műveiben jelentkeztek először azok az elemek, amelyek később a nagy és hatalmas barokk-művészetet kitermelték. Rövid ideig hatással volt reá Leonardo da Vinci és Michel Angelo is, de hamar levetette a külső hatásokat s lelkeinek érzései, gondolatai belső meggyőződéséből fakadtak és a kifejezési formák is teljesen egyénivé váltak nála. A vallásos festészetben újat, érdekeset adott: kissé érzélgős, de könnyedén lebegő mozdulatokat, új színeket, amelyek a levegő átlátszóságát jobban érzékeltették, mint az eddigi képeken, — és a pármait dóm díszét, a Szent Szűz égbemelkedését, olyan mesterien festette meg, hogy csak ez az egy festménye is elég lenne ahhoz, hogy világhírét megalapozza. De Correggio rövid élete alatt igen termékeny művész volt. Krisztus dicsősége a pármait dómban, ép úgy az első összefoglaló kupolafestmény, mint a Mária megdicsőülése.

A naturalista irány megteremtőjének is nevezhetők Correggiót, hiszen a fénykezelés nála már vakmerő újításnak számított és évszázadokon át az ő utmutatását követték. E nemből gyönyörűek olajfestményei, amelyek közül a legkiválóbbak: a Kisdédet imádó Madonna (Firenze, Uffici muzeum), a Madonna, Szent Jeromossal (Párma), Krisztus az Olajfák hegyén. — ez a képe Londonba került, a National Gallerybe, — és főműve, a Szent éj, amelyen minden fény az isteni gyermekből árad, s besugározza az egész festményt. Ez a képe Drezdában van, a Glaspalast-ban.

Csodálatos és érdekes világban élt Correggio és csodálatos és érdekes az ő művésze is. A vallás ölelkezik képeiben az igazi művészetel: a Correggio festményeiből elhiszük, hogy azok alkotója valóban vallásos is volt és amit megfestett, azt lelke mélyéből át is érezte. Műveiben nem érzik a megrendeltség, mint sok régi mester munkáján, sem az, hogy az ötleteket más adta volna: Felemelők és magasztosak, miszticizmusuk mellett is életteljesek és színei ragyogása képein a tiszta lélek megdicsőülést remélő kisugárzása. Ezért a katolicizmus igazi művésze Correggio, akinél nagyobb kevés született, s akinek négyszázados halála fordulójáról legalább is illik megemlékezni (h.)

Ingyen választhat

alant felsorolt könyveink közül:
ha egy új előfizetőt szerez és pedig:

1. Negyedéves előfizetés esetén:

Balla: A lélek utjai
Aradi: Európai forradalom
Mauriac: Frontenac misterium.

2. Féléves előfizetés esetén:

Kühnelt: Jezsuiták, nvárszolgárok, bolsevikik
Papini: Góg
Deme: Aquarellek gróf Apponyiról.

3. Évi előfizetés esetén:

Bangha: Dél keresztje alatt
Sebők: Őt világgrészen keresztül.
Szeffü: Bethlen Gábor.

Slessen, gazdagítsa könyvtárát és jelentsen be még ma legalább egy új előfizetőt.

Halálának Ezüszázéves Emlékezője

...kilencszázharminc...
...a komoly művész...
...Corregio halálának...
...Pedig korszakalko-
...és tud felmutat-
...mint ezt a páрмаi...
...óval élt egyidőben és...
...század művészetére...
...vált, mint a hatalmas...

...képpen sohasem volt...
...elvitathatatlannak...
...életében élőkre, de a...
...feltűnő művészekre is...
...kép és a barokk mű-
...ült ki és vallásossága...
...musa a kort, amely...
...ta vallási téren is. Az...
...et Luther szakadása...
...volt, mint a középkor...
...tó, nagytudású pápák...
...ömegekre ható, nevelő...
...z olyan ritka talentu-
...Corregio, megfelelő...
...lési lehetőséggel és...
...oldásával látták el. A...
...káig uralkodó volt a...
...regio műveiben je-
...ndokra vetette fényét...
...ületett és 1534 végén...
...égyszáz esztendő sem...
...amely diadalmasan...
...et egén, egyedül és...

...művészeti oktatás...
...Allegriót nyerte. Ez...
...lő volt és Corregio az...
...antuában, Mantegna...
...ékeny egyéniség volt...
...katolicizmus kegyes...
...érdekelték. Egyazon...
...lőket, a mindent fel-
...nak, a telt formák...
...olvadásának szeretet-
...s, az életöröm mes-
...jelentkeztek először...
...később a nagy és hat-
...kitermelték. Rövid...
...Leonardo da Vinci és...
...mar levette a külső...
...sei, gondolatai belső...
...és a kifejezési for-
...váltak nála. A vallá-
...dekeset adott: kissé...
...bbegő mozdulatokat...
...levegő állászatát...
...t az eddigi képeken...
...t, a Szent Szűz égbe-
...erien festette meg...
...ménye is elég lenne...
...egalapozza. De Cor-
...n termékeny művész...
...pármai dómban, ép...
...kupolafestmény, mint...

...megteremtőjének is...
...szen a fénykezelés...
...nak számított és év-
...atását követték. E...
...estményei, amelyek...
...Kisdedet imádó Ma-
...zeum) a Madonna, a...
...Krisztus az Olajfák...
...onba került, a Natio-
...ve, a Szent éj, ame-
...ni gyermekből árad...
...stménya. Ez a képe...
...st-ban.

...világban élt Corregio...
...s az ő művésze is...
...n az igazi művészet-
...ből elhiszük, hogy...
...ásos is volt és amit...
...ból át is érezte. Mű-
...ndeltség, mint sok...
...n az, hogy az ölete-
...melők és magasztot-
...t is élettelenek és...
...a tisztá lélek meg-
...ása. Ezért a katoli-
...regio, akinél na-
...kinék négyszázados...
...b is illik megemlé-
... (h.)

HIREK

Központi szerkesztőség, kiadóhivatal
és előfizetési teljesítési helye
Oradea, Strada Regele Carol II. 5.
ELOFIZETESI ÁRAK: Hétlaponként egész évre 800, félévre 400
negyedévre 210, egy hónapra 70 lej.
Magyarországon: Égész évre 50 P., félévre 25 P., negyedévre 15 P.
Egyes száma ára 20 fillér, vasárnap és ünnepeken 24 fillér.
Postatakarépenziári csekszámlánk száma: 80.037,
Telefon: 27.

Felölsszerkesztő: **PEREDI GYÖRGY**
Cluj-i szerkesztő: **DR. SUIYON ISTVAN**
Cluj, Piața Unirii 12. — Telefon 502.

Kéziratokat nem örvünk meg és nem adunk vissza.
Csak a választékos magánlevelekre válaszolunk.

IDŐJÁRÁS. A budapesti Meteorológiai Intézet jelentése szerint sok helyen köd, a havazás csökkenése várható. A hőmérséklet alig változik. Budapesten csütörtök éjjel óta havazik.

Zürichi zárlat. Párizs 20.38, London 15.23 háromnegyed, Newyork 308.62, Brüsszel 73.40, Milánó 26.41 fél, Madrid 42.25, Amsterdám 208.62 fél, Berlin 124.10, Bécs 73.26 — schilling 57.50, Prága 12.80, Varsó 58.43, Belgrád 72, Bucurastii 305.

Duca halálának évfordulója. Ma, szombaton, december 29-én este egy éve, hogy Duca miniszterelnök halálának szomorú gyászja szakadt az országra. Az évforduló alkalmából országosan avásztisztiztetést tartanak. Az oradeai ortodox román székesegyházban szombaton délelőtt 11 órakor lesz a gyászistentiztetés, melyen megjelennek testületileg a liberális párt tagjai, a polgári és katolikus hatóságok képviselői is.

Egyházi zene. Az oradeai (nagyváradi) székesegyház ének- és zenekara vasárnap 10 órakor Kempter karácsonyi miséjét adja elő, korallal változó részekkel. Seyler: Puer natus est és Schnabel: Quem vidistis. Szilveszter estőjén 6 órakor Reisinger: Pastoral Tantum ergo és Gollar: Te Deum. Ujév napján Filke: Lux ariens miséje, Kristinus: Viderunt és Filke: Tui sunt coeli. A 8 órai vesperásokat a növendékpapság énekli a vatikáni korall szerint.

Modernizálták a timisoarai (temesvári) székesegyház világítását. Timisoara (Temesvár). Saját tud. A székeskáptalan már régebben elhatározta, hogy modernizálja és kibővíti a székesegyház világítási berendezését. A régi vezeték, különösen ünnepnapokon, nem bírta a nagy megterhelést, s így éppen ünnepélyes alkalmakkor rövidzárlatok s egyéb világitási zavarok keletkeztek. A világítási berendezés átépítését már a nyáron megkezdtek. Alapították a székesegyház hatalmas csillárjait s a szöszöket rejtett világítással látták el, úgy-hogy sem a szöszöket, sem a szöszök felé néző hallgatóságát a lámpák fénye nem bántja. Ha valamelyik mellékolárnál reggeli misét, vagy esti ájtatosságot tartanak, nem kell — mint eddig — az egész templomot kivilágítani. Az új berendezés tetemes befektetést jelent. Most készült el teljesen, úgyhogy a karácsonyi éjféli misén volt az új világítási berendezés a maga egészében látható. A székesegyház világítását most már jelentős módon erősödött és megnagyobbodott.

A magyar külügyminiszter autójába beleront a Corvin áruház autója. Budapesti jelentik: Pénteken este súlyos gépkocsibaleset történt az Olasz-fasorban. Kánya Kálmán külügyminiszter este 10 óra után távozott hivatalából és autójával Hadaprod-utcai villája felé tartott. Egyszerre a fogaskerék állomás közelében egy hatalmas autó kanyarodott le az utra és belerohant a külügyminiszter kocsijába. Recogve-ro-pogva szakadtak le az utra és belerohant a külügyminiszternek, sem a kocsi vezetőjének nem történt baja. Ellenben a szembejövő kocsi vezetője, Levin Miksa, a Corvin-áruház igazgatója megsérült. A miniszter sofőrjét elküldte az igazgató kocsijába s beállította a szöszöket az Új Szent János kórházba. Ő maga pedig gépkocsijában várt addig, amíg a sofőr visszatért.

Petrovici csokoládé és cukorka gyár
értesíti a n. é. vevőközönségét, hogy tel-
sen friss és finom **ujévi cukor-
kak, csokoládék és finom bon-
bonok** elárulását olcsó árak mellett
megkezdte.
Fiókküzet: Oradea, Bul. Reg. Ferdinand 6.

**A spanyol kormány tárgyalásai a Vatikán-
nal.** Bécsből jelentik: A kormányhoz közel és
értesüléseiben mindig megbízható Reichspost
római tudósítást közli, amely szerint a Szent-
szék és a spanyol kormány tárgyalásai egy kö-
tendő modus vivendi ügyében szerencsésen ha-
ladnak előre. Tudvalevő, hogy ebben a kérdés-
ben Pácellii pápai államtitkár személyes meg-
beszéléseket is folytatott Pita Romaro spanyol
külügyminiszterrel, amidőn Buenos-Airesből
visszatértében hajója Barcelonában állomáso-
zott. Vatikáni körökben a legjobb reménységgel
tekintenek a további tárgyalások elé. Konkerda-
tura egyelőre nincs kijelölés, de az egyház és
állam kölcsönös viszonyát szabályozó modus vi-
vendi tárgyalásokat a vatikáni körök optimis-
tikusan ítélnek meg.

Olvasta már, hogy milyen ér-
nyeket sorsol ki az Erdélyi Lapok
azok között, akik

**1935 január 25-ig az 1935. évre
szóó előfizetési díjukat kifizetik?**

On is a nyerők között lehet, a ha fennli
feltételeknek eleget tesz.

Ime a nyeremények:

1. nyeremény:
EGY TELJESEN INGYENES RÓMAI UTAZÁS
ÉS 5 NAPI RÓMAI TARTÓZKODÁS
1935 májusában az ERDELYI LAPOK társas-
ágának részvételével.

2. nyeremény:
EGY TELJESEN INGYENES VELENCÉBE
VALÓ UTAZÁS ÉS 5 NAPI VELENCÉI
TARTÓZKODÁS

ajánlat az ERDELYI LAPOK 1935. évi tár-
saságával kapcsolatban.

3. nyeremény:
EGY "ORION" RADIO LEGSZEBB KIVITEL-
BEN.

4. nyeremény:
EGY HETI TARTÓZKODÁS (teljes allátás-
sal) a PÜSPÖKFÜRDŐN.
Rádiumos gyógyfürdő, hullámfürdő.

5. nyeremény:
TÖTTÉ THAMER LEGSZEBB MŰVEINEK
SOROZATA (3 kötet).

Ezenkívül — a sorsolástól függetlenül —
minden előfizetőnk, aki az 1935. évi előfizetési
díját január 25-ig hozza meg, eljuttatja, szép
ajándék könyvet kap. Ezen ajándék könyvek
sorozatát, választás céljából, legközelebbi szá-
mainkban fogjuk közölni.

**Erdélyes interpellációk az angol parlament-
ben.** Londonból jelentik: Az angol alsóház leg-
utóbbi ülésén egész sorozat interpelláció hang-
zott el az erdélyi vallásügyi ügyekben. Egy-
egy példánál kérdést intéztek a külügyminiszter-
hez, miért nem kezdett az angol külügyi kor-
mányzat a Szovjetnek a Népszövetségbe való fel-
vétele előtt tárgyalásokat a szovjetkormányzattal
abban az irányban, hogy Oroszországban bizo-
nították a vallásos szabadságukat? Egy má-
sik képviselő kérdést intézett, vajon tud-e az
angol külügyminiszter arról, hogy Oroszország-
ban keresztény papokat brutálisan üldöznek és
hajlandó-e Nagy-Britannia nevében Szovjet-
Oroszországot a népszövetségbe felvételre
figyelmeztetni, amely az egyes tagállamokat
arra kötelezi, hogy polgáraival igazságosan és
amharságosan bánják? Egy harmadik képviselő
súlyosan állítólag hangot adott a szöveg, hogy az
angol hajón az előre kihirdetett istentisz-
teletet elhagyták, csak azért, mert közben szov-
jet-izáltak léptek fel a hajóra. Erdélyes, hogy a
kányostermesztő interpellációkra a külügyi ál-
lamtitkár kitértő válaszokat adott — ami viszont
nagy elégedetlenséget váltott ki a parlament
nagy részénél.

Egy elárulató lezsurta az ittas vevőt.
Timisoara (Temesvár). Saját tud. Dragsina
Mária román közszolgálatban nagy táncmulatságra
készülték s a templom előtt különféle árusok
eladták fel adtukat. Ezek között volt Kelemen
Mária timisoarai (temesvári) cukorkaárulató
is. Facc Péter gazdamester, aki különben ittas-
nak látzott, vásárolt néhány cukorkát. De
amikor fizetésre került a sor, drágalátta a por-
tálkát, mire vaszekedére került a sor. Vésztől
feldöntötte Kelemen Mária elárulató asztalká-
ját. Az asszony erre annyira felháborodott,
hogy kést rántott és Facc Péter mellébe dőlt.
Facc összeesett s néhány perc múlva meghalt.
Az asszonyt, aki több gyermek anyja, letartó-
ztatták.

Feljegyzések

**A helvét szövetség 23 tagállamának egy-
ke: Graubünden kanton parlamentje felhívta a
svájci szövetségi tanácsot, hogy a német, a fran-
cia és az olasz mellett a ratoromán nyelvű államok
haladóitalanul jelentse ki nemzeti nyelvnek.**

A Neue Zürcher Zeitung menteg-
tődik, szinte pirul belé. Nem győzi hangsu-
lyozni, hogy itt nincs szó kisebbségi sérelm-
ről, hanem oly kérdéssről, melynek nem annyira
az elvi, hanem a gazdasági oldala a fontos.
Bizonyításul elmondja: „A szövetségi tanács
már 60 évvel ezelőtt kinyomatta ratoromán
nyelvű is az alkotmányt. Hasonlóképpen a
központi kormányzat költségvetésében meg a
fontosabb magánjogi törvények is ezen a nyel-
ven. Mindkét fordítás kifogástalan. Az évi ál-
lamhájiakból egy kis aranytákoscska min-
den évben Alt fry Rätien felé fordítják azzal
a szigorú meghagyással, hogy ezeket az össze-
geket ratoromán nyelven tartassák s a ratoro-
mán nyelv és kultúra ápolására kell fordítani.
Végül pedig emlékeztetünk arra a messzemenő
figyelomre, amelyben például a postaigazgatós-
ság a ratoromán helységneveket részesíti...”

A ratoromán nyelv előlépése a nemzeti
nyelvek sorába kizárólag anyagi szempontokon
mulik: az összes kiadványokat, törvénykönyve-
ket, szövetségi tanácsai jegyzékonyveket ki kelle-
ne nyomtatni a kis nyelven is, mi bami állana
arányban azoknak a számaival, kik ma e nyel-
vet vallják anyanyelvükül.

A mi szemünkben éppen ez a szám teszi
különbséggé érdekessé ezt az egész hírt. Ösz-
szesen 43.600 lélek beszéli ezt az őslatin nyelv-
várt — az egész világon. Ez a nép pedig a
kis Svájo lakosságának alig 1 százalékát je-
lentli. (Skim).

Óriási felbőszakadás Ciprus szigetén.
Londonból jelentik: Ciprus szigetén óriási
felbőszakadás pusztított. A hatalmas erővel le-
szakadó víztömeg hidakat, töltéseket mosott el,
juh- és marhanyáját sodort magával, a rak-
partok nagyrészét is elmosta.

**Halálal fenyegették meg az esküdteket, akik
Lindbergh Bébi gyilkosa felett ítélnének.** New-
yorkból jelentik: Ismeretes, hogy a Lindbergh
Bébi elrablása miatt letartóztatott Hauptmann
Bruno Richard bünpörében január 7-án kezdő-
dik a tárgyalás. A tárgyalás ele nagy izgalom-
mal tekintenek. A pár a newyorki Flamming-
tonban felvük le. A flammingtoni esküdttörzs
kijelölt 150 tagjának karácsonykor füzetét ho-
zotta a posta. Kívül: „2310 csikászó hűnöző des-
zálja” megjelölés szerepel. A füzetben ez áll:
„Lindbergh által gyermekeit sohasem raboltuk
el és nem gyilkoltuk meg”. Ezután az esküd-
teket, hogy ha valakit elítélnék az ügyvel kapso-
latban, az esküdteket átluttkel lakolnak. Az
ügyvezetés új esküdttörzset állított össze
rendelte el, amelyet a tárgyalás megkezdéséig
titokban tartanak.

**Két haláleset szerencsétlenség Bihar
(Bihar) megyében.** A madarasi esendör-
ség jelentette az oradeai (nagyváradi) ügyez-
ségről, hogy 27-én délután Isai Traian 6 éves
kislány — aki egyedül játszott, az udvaron —
belsősejt egy vízzel telt gödörbe és megful-
ladt. Megadták a temetési engedélyt. — A tar-
caiai (tárkányi) esendőség megdöböntött szer-
encsétlenséget jelentett az ügyvezetésnek. Mot
Căbör 43 éves gazda 27-én, egy ünnepi vasce-
rán berugott és néhány óráva, kétségbe mehált.
Az ügyvezetés elrendelte a felboncolását, mert
az a gyanu, hogy a szerencsétlen gazda bün-
tény áldozata és a bor mérgezett volt.

**Egy angol halála egy szegény asszonnyal
szemben.** Szentesről jelentik: Cooper, az egyik
londoni biztosítótársaság vezérigazgatója. Ma-
gyarországon az ősz folyamán egy országúti szo-
rencsétlenség során súlyosan megsérült. Az
angol igazgató a napokban hagyta el gyógyul-
tás szentesi kórházat. Első ténykedése az volt,
hogy gondoskodják arról a szegény magyar pa-
rasztasszonnyal, aki a gépkocsiszerencsétlenség
után nyomban ápolás alá vette s ezzel megman-
totta az életét. Nagyonb pénzösszeget küldött az
asszonynak. Az angol biztosítótársaság pedig,
amelynek Cooper vezérigazgatója, s amelynél 1
millió elbiztosítást kötött, halálból 24 hold föl-
dat vásárolt a szegény asszony részére a szentesi
határon.

**Benzinnel tüzet akart gyújtani egy
inasgyerek — ledgett az üzlet, Salmár
(Salmár). Saját tud. A salmári (szatmári) Ka-
zinczy utcában Sztrulovics Lajosnak nagy
szabóműhelye van. Pénteken reggel a tanuló-
fiu benzinnel tüzet akart gyújtani. A tüzfát
leloccsolt benzinnel és meggyújtotta. Ettől
legralobbant a benzintartó és az egész üzlet
ledgett. A kár több mint ötvenezer lei, amiből
semmi sem térül meg, mert Sztrulovics Lajos
három nappal ezelőtt lemondta a biztosítást.**

A katolikus lakosság százalékszámja Európában. Az olasz lapok mostanában érdekes statisztikai kimutatást hoztak arról, hogy az egyes európai államokban milyen arányban van képviselve a katolicizmus. Eszerint Olaszországban az összlakosságból 99.6 százalék, Spanyolországban és Portugáliában 98 százalék, Franciaországban 95 százalék, Ausztriában 92 százalék, Lengyelországban 74 százalék, Csehszlovákiában 77.4 százalék, Magyarországon 67.1 százalék, Jugoszláviában 37.4 százalék a katolikusok száma. A nagyobb európai országok közül fentti kimutatásban nem szerepel Németország, ahol ma 33 százalék és Anglia, ahol csupán 5 százalék a katolikusok számaránya.

Csűrös Emilia:

RIPSZ és ROPSZ

két kócos kiskutya története,
Mühlbeck Károly rajzaival.

Ára: 80 lel.

Kapható: az ERDÉLYI LAPOK KÖNYV-
OSZTÁLYÁBAN.

Tüzriadalmat rendezett a moziban két suhanc. Timisoara (Temesvár). Saját tud. Karácsony napján a gyárkúvárosi Apollómozgóban hatalmas pánik tört ki. A film pergett s hirtelen a nézőtér nagy zaj keletkezett, majd kétségbeesett kiáltások váltak hallhatóvá: Tűz! Tűz! — A filmet rögtön leállították, ki-világították a nézőteret, mindenki meneküléshez látozott. Ekkor tisztázódott aztán a dolog. Két fiatal suhanc, Brachtl István és Brachtl Tamás egy csoport suhancal összeverekedett. A Brachtl-fivérekét ugyancsak a sarokba szorították s azok végül is a városi moziba menekültek. Miután itt is ütletet kaptak, úgy gondoltak megmenekülni, hogy „tűzet” kiáltottak. A tényállás tisztázása után a két fivér ellen megindul az eljárás.

Érvényesítette a miniszter az oradeai (nagyvárad) gimnázium szabálytalanul kiadott bizonyítványait. A múlt év végén nagy feltűnést keltett a közoktatásügyi miniszterium december 14-én kiadott rendelete, amely az oradeai (nagyvárad) Iosif Vulcan gimnázium által 1922—1927. években kiadott összes bizonyítványainak érvényét megsemmisítette azzal az indoklással, hogy a bizonyítványok kiadása körül bizonyos visszaéléseket tapasztaltak. A bizonyítványok érvényének megsemmisítése igen sok ártatlant is sújtott, akik ezen bizonyítványaikhoz rendes, legális úton jutottak. A hivatalos lap ma megjelent száma azután rendet teremt ebben az ügyben. A hivatalos lapban ugyanis újabb rendelet jelent meg, amely részben hatálytalanítja az előbbi rendeletet és kimondja, hogy csakis azok a bizonyítványok tekintendők érvényteleneknek, amelyeket törvénytelenül adtak ki, továbbá azoké, akik a bizonyítványokhoz a megfelelő okiratokat nem tudták benyújtani. A rendelet kimondja még, hogy az iskola hiányos anyakönyveit a bemutatott bizonyítványok és az irodában található feljegyzések alapján állítják össze. Tekintettel arra, hogy hat évfolyamról van szó, a rendelet igen sok embert érint és annak tartalma az érdekeltek körében nagy megnyugvást keltett.

Megmérgezett a mákostészta egy hattagu családot. Timisoara (Temesvár). Saját tud. Bergler Hersch ötvennyolc éves magánzó, volt piaciárus feleségével és négy felnőtt gyermekével egyetemben súlyosan megbetegedett, úgyhogy az egész családot a kórházba kellett szállítani. A család állítása szerint a megbetegedést mákostészta okozta, amelyet Berglerné sütött. Az asszony, állítólag régi szokása szerint, olajat tett a tészta alá, zsír vagy vaj helyett s az olaj, amelyet a napokban vásárolt, romlott volt. Esetleg nem is volt olaj, hanem másvalami s a kereskedő a nagy forgalom közepette tévedésből mást adott. A család mérgezési tünetek között betegedett meg. A mentők egyszerre vitték a hattagu családot a kórházba. Ott gyomormosást alkalmaztak s valamennyi rögtön el is hagyhatta a kórházat, bár még órákon át heves rosszullet gyötörte Berglerét.

Sakkjátszma az Északi Sarkon. Az északi sark vidékén jelenleg két orosz expedíció állomásozik. Az egyik Szibéria felett, a Dickson-szigeten van, a másik pedig a Cseljuszkim-félszigeten. Háromezer kilométer a távolság a két állomás között légvonalban, ez azonban nem akadályozza meg azt, hogy a tudósok néha ne hívják meg egymást egy játszma sakkra. A huzásokat rádión közlik egymással és gyakran az expedíciók egész személyzete részt vesz a nehéz feladatok megoldásában.

* Aranyérnél és az ezzel járó béldugulás, végbélrepedés, kelés, terhes vizeleti inger, májduzzadság, derékfájás, mellszorulás, szívdobogás és szédülési rohamok esetén a természetes „Ferenc József” keserűvíz használata csakhamar kellemes megkönnyebbülést eredményez.

Tűz egy templomban. Timisoara (Temesvár). Saját tud. Karácsony harmadnapján a gyárkúvárosi román főtemplomban tűz keletkezett. Az istentisztelet fél egyig tartott s délután három óra tájban a járőrök füstöt vettek észre, mely az ablaknyílásokon át szivárgott ki. Mikor a templomot kinyitották, hatalmas füst tört ki belőle. A szentély előtti ikonosztáz — képekkel díszített fal — lángokban állt. A tűzoltóság rögtön munkához látott, azonban egy igen díszes Szent János-kép és még három más kép elégett. A rendőrség megkezdte a nyomozást s azon a nézetet van, hogy talán vigyázatlanságból valamelyik füstölőben parázs maradt, ami így gyulladhatott ki a díszes képeknél.

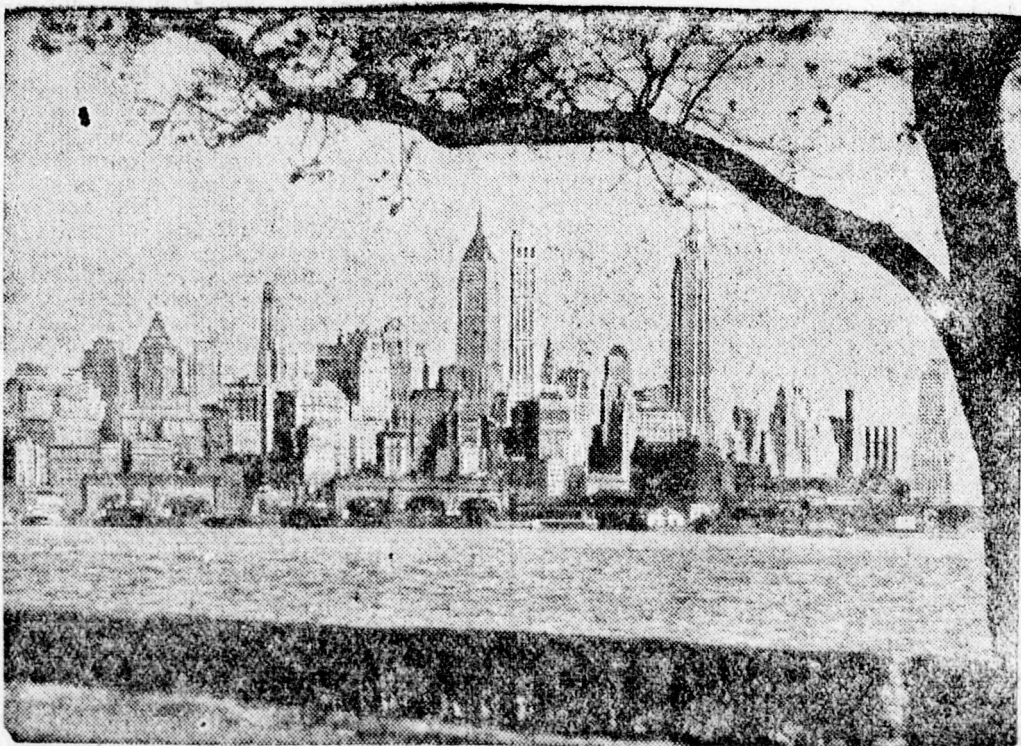
Az amerikaiak a jugoszlávai kiutasítottakért. Pécsről jelentik: Özv. Lederer Lipótné, 84 éves vörösmartti asszony, akit a kór házában meghalt.

Newyorkból jelentik: Cleveland magyarjai karácsonykor nagygyűlést tartottak, amelyen valamennyi amerikai magyar egyesület képviseltette magát. A gyűlés állást foglalt a jugoszlávai magyarok kiutasítása ellen és szövetséget alakított a kiutasítottak támogatására. A szövetség segélykérő táviratot küldött Rooseveltnek, Borah szenátornak és Genf-be Avenolnak. Borah szenátor azonnal táviratban válaszolt:

— Mély rokonszenvvel viseltem az önök érzelmei iránt — szól a távirat — és ha bármilyen lehetőség alakul, rajta leszek, hogy segítségükre legyek.

Kruse, a „Newyork” gőzhajó kapitánya (középen) és Wiesen alkaptány (balra), akiknek fontos szerepük volt az elsüllyedt „Sisto” norvég hajó személyzetének megmentésénél. Jobbról Reinertsen, az elsüllyedt hajó megmentett kapitánya.

Manhattan, Newyork felhőkarcoló-negyede.

Az építőművészet csodája ez a városrész, amelynek óriási méretű felhőkarcolóit az egész világ bámulja.

Ha jó teát és kávét

őhajt vásárolni, akkor ne sajnálja a fáradságot, jöjjön el a Str. Nicolai Zsiga (Lukács György-u.) 2-a sz. alá

Csász József tea-és kávéraktárába,

ahol az ünnepekre való tekintettel új-évig kicsinyben is lehet vásárolni.

A maharadzsza miatt öngyilkos lett egy táncosnő. Pozsonyból jelentik: Póstény mellett a Vágba vetette magát Roha Olga 22 éves táncosnő. A fiatal leány nemrég ismerkedett meg a rampuri maharadzsával, aki az ajándékok tömegével halmozta el és megígérte, hogy feleségül veszi s magával viszi Indiába. Az ígéret azonban csak — ígéret maradt. A leányt ez annyira elkésztette, hogy öngyilkosságot követett el.

Csuszó-mászó páncélos láda. Egy angol tiszt újandszerű tankot konstruált. Egy páncélos tank-ládáról van szó, amelyet a feltaláló „csuszó-mászó páncélos ládának” nevezett el. Az új hadiszer kétméter hosszú és félméter magas, nagyon erős motor hajtja és óránként ötven kilométeres sebességet tud kifejteni. A páncél-láda-ban egy katonát foglal helyet, aki ugyanakkor, amikor vezeti a tankját, egyben egy könnyű gépfegyvert is kezel. A páncélos tankját általában támadások előkészítésére használják fel olyan esetekben, amikor a nagyobb tankok használata valamelyik ok folytán nem lehetséges.

Felrobbant a vonat mozdonya és tizenötén meghaltak. Montgomeryből jelentik: A nyugat-virginiai Montgomeryben súlyos vasúti szerencsétlenség történt. Egy munkavonat mozdonya felrobbant. 15 munkás meghalt, 20 súlyosan megsebesült. A szerelvény három kocsiából állott és egyik kis kocsigébe 350. munkából hazatérő bányászott vitt. Az első robbanást rövid idő múlva másik követte. A mozdony és a közvetlen utána következő kocsit, valamint egy épület, amely mellett a vonat elhaladt, teljesen összetört. A mozdony után következő első kocsit 90 utasa csaknem kivétel nélkül megsebesült. A második kocsi-ban is sokan sérültek meg.

A halál arzenálja. Az angol alsóház leszerelési és fegyvergyártási vitája során kiderült, hogy egyetlen angol cég, a Soley Armament Company a következő óriási fegyverkészlettel rendelkezik: több mint egymillió puska, huszezer közönséges gépfegyver, 8000 repülőgépre szerelhető gépfegyver, 6000 Vickers-féle különleges gépfegyver, 20.000 pisztoly és körülbelül hétszázmillió töltény.

KÖZGAZDASÁG

Hogyan védekezhetünk a sertésvész ellen?

Mivel az Erdélyi Lapok december 19-én megjelent számában a sertésvész elleni védőoltásokról írt cikkem megjelenése után a sertésnyesztők több kérdést intéztek hozzám az oltások eljárására vonatkozóan, az egyik sertés-tulajdonos pedig arról is panaszkodott, hogy egy aradmegyei község körzetében 4000 darab fellig hizott sertés pusztult el a nyár folyamán vészben s a községek gazdái rendkívül nagy veszteségeket szenvedtek az alig szűnelő sertésvész miatt, mert nem immunizálták sertésállományukat a sertésvész ellen. A számos kérdézősködőnek ezúton a következőkben válaszoltam:

Miként azt hivatkoztam cikkemben megírtam, a sertésvész ragályozásával szemben ma már biztosan védekezhetünk a *szimultán oltással*. A szimultán oltás tartós és gyors immunizálást idéz elő, mely abból áll, hogy *egészséges állatokat, melyeket fertőző, vagy várható fertőzés ellen meg akarunk védeni, egyszerre oltjuk be immunizáló szérummal és fertőző vírussal*. A szérumban levő védőanyagok, védőanyag állapotba helyezik a szervezetet, a fertőző vírus pedig mulékony megbetegedést vált ki s a szérum által előidézett passzív immunitás aktív immunitásá alakul át.

Ha ezt a szérumot és a vírust laboratóriumban előállított tenyésztet szolgálattja, az esetben a szérum és vírus egymásra való hatása szabályozva van s kizárt dolog, hogy a szérum-oltás kapcsán erősebb vagy megnehamfalaló vírust küldjön a Phylaxia-szérumtermelő intézet, mert ez esetben a szérum nem fejtheti ki azt a védelmi hatást az erősebb vírussal szemben s az oltás eredménye nagyon kockázatos. A Phylaxia-szérumtermelő intézet több mint 18 éve termeli a sertéspestis-szérumot és vírust, olyan lelkiismeretességgel, hogy megbízhatóságához kétség nem fér.

Romániában sertéspestis ellen szérumot termelő laboratórium még nincs. Ugy tudom, hogy felállítása csak rövid idő kérdése. A szimultán oltás is, csak egy év óta van Romániába bevezetve, de ma már annak alkalmazása kötelező. Eddig a sertésvész prédájául esett sok millió érték.

Az oltás mindenkor a járási állatorvossal eszközöltendő. Célszerű, ha a község sertés-tulajdonosai összeírják beoltandó sertéseik számát kor szerint s bejelentik azt a járási állatorvosnak, aki a szérumot és a vírust a budapesti Phylaxia szérumtermelő laboratórium romániai képviselőjétől: *Ungvári Györgyszárdas Timisoara (Temesvár), strada Preyer 2. megrendeli*. Azért jobb, ha az egész falu sertésállományát egyszerre oltja be, mert ha a faluban beoltatlan sertés marad, a szimultánoltott sertések, a be nem oltottakat a reakció teljes elmúltaig megfertőzhetik. Igaz, hogy ezek elkülönítésével ez ellen védekezhetünk, de az elkülönítés sok helyütt egyáltalán ki nem vihető. Vigyázni kell arra is, hogy a beoltandó csirák (vírus) az oltás közben szét ne szóródjanak, mert ezek által a be nem oltott állatok szintén fertőződnek. A leglelkismeretesebb kezelést ítván a szimultán oltás s ezért csak állatorvosi vény

alapján s csak állatorvosnak kézbesíthető a vírus, amellyel a szérum képviselőjének köteles elszámolni.

Ez az, ami az oltás kivételére vonatkozik, mely szabályok szigorúan betartandók.

S. Kohnert úrnak az Erdélyi Lapok-hoz intézett levele, mely 4000 drb fellig hizott sertés elhullásáról emlékszik meg, igazolja általam

Száznál több mozdonyt gyárt a Resica — Törökország rendelésére

Ezer munkást vesznek fel Resicán. — Új vasbányát nyitnak meg a tavasszal Boosan (Boksán) is nagy lendületet vett a munka

Timisoara (Temesvár). Saját tud. A Resica hatalmas műveiben úgylátszik erősen fellendül a munka. Resicán (Resicán) magán az ünnepek után több mint ezer munkást vesznek fel. Az illetők — leginkább fiatalabb munkások — már meg is kapták az erre vonatkozó értesítést. Olyanok is munkához jutnak most, akik már vagy négy év óta munka nélkül tengődnek. A fellendült munka azoknak a nagyszabású rendléseknek következménye, amiket a Resica főleg vasúti anyag — mozdonyok, hidak, vasak — rendelésére kapott. Különösen kiadós a törökországi rendelés: száznál több mozdonyt gyárt most a Resica Törökország számára. Törökország az ismert Resica-típusú mozdonyokat kapja, amilyeneket most nálunk a gyorsvonati forgalomban használnak.

A Resica Boosa-romana (román-boksáni) mezőgazdasági gépgyárában is nagy lendületet vett a munka. Ebben az üzemben rövid időn belül 125—135 munkásról ötszáz munkásra emelték fel a létszámot. Ez az üzem főleg pontonokat készít a hadifelszerelés céljaira. Ugyancsak Boosan (Boksán) nagy előrelépést ért el

feltevéseit, hogy profilaktikus intézkedések nélkül a kis tenyésztőnek vajmi kevés haszna lesz a hizósértések exportjának fellendüléséből, mert tenyésztésének hasznát elsősor a vész; de igazolja azt is, hogy a kényszeroltást be kell vezetni s az állam hozzon áldozatot az olcsó szérum termelése s annak beszerzése céljából. Az a 4000 drb fellig kész hizósértés 9 millió lei értéket reprezentált, amit meglehetősen volna megtenni. Es hány ilyen sok millió kár érte az országot azért, mert a politika kínai falat emelt egy forrás előtt, amelyből meríteni lehetne. Másrészt azért, mert vannak gazdák s egész ország-részek, akiknek sajtójuk sincs, s a 18 éves világsikert ért magyar találmányról, amellyel a katasztrófális állatbetegség ellen védekezünk lehet.

Sz. Ruffly Pál.

egy tűzifarendelés: ötszáz vagon fát rendeltek a Resicától Magyarországról s Boosan (Boksán) megyévébe a rakodás.

A tavasszal különben sokan kapnak kenyeret a Resicának egy újabb vasbányájának megnyitásával kapcsolatban. Az új vastelepek Oena de fer (Vaskő), illetőleg Vertopia közelében fedezték fel. A bánya megnyitásához szükséges előmunkálatokat már fogantatosították. Sokan, akik másfelé akartak elszegődni, felzárkózást kaptak, hogy ne távozzanak, mivel ez az új bányát a tavasszal feltételek megnyitják. A Resica különben nagyarányú rendeléseithez képest hatalmas ócskavasállományt rendelhet Jugoszláviából. Ez a szállítmány állítólag kilenc ezer vagonnál is nagyobb s egyes részei már meg is érkeztek. Hír szerint a mostani nagy munkálatainál a Resica az ebből a szállítmányból származó s a saját bányájából nyerve vasanyagot keverten akarja felhasználni. Saját vastermését magában, illetve egyedül csak akkor fogja igénybe venni, ha esetleg máshonnan nem kap vasat, szóval, ha anyagihiány lép fel. Ebben az esetben sem akar zavarba jutni.

Megint csökkentik a kereskedelmi és iparkamarák létszámát

Jól informált helyről származó értesülések szerint az ipari és kereskedelmi minisztériumban már készen áll a legújabb kamarai reformról szóló törvényjavaslata, melyet a kormány már a legközelebbi jövőben a törvényhozás elé szándékozik bocsátani. A tervezet nagy meglepetésekkel tartalmazza az előreláthatóan az érdekeltségük nagyon is indokolt ellenzésével fog találkozni.

A kereskedelem és az ipar ugyanis a kamarai intézmény modern alapokra helyezését, valamint az önkormányzat visszaállítását várta eme legújabb, — sőt legeslegújabb — megreformálástól. Ebben a várakozásában azonban végzetesen csalódott. A kitalások még az eddigiek-nél is sokkal kedvezőlenebbek. A kormány javaslatában ugyanis szó sem esik a megváltozott viszonyokhoz engedelmesen simuló átférfalásról, ellenben minden jel arra mutat, hogy ki fogják írtani az önkormányzatnak még azokat a csökkenéseket, amelyek eddig emlékeztettek a háború előtti régmúlt idők egészségesebb rendezésére.

Sok ízben tiltakozó szót emeltünk a kereskedelmi és iparkamarák túlszaporítása ellen, — amiként helytelennek tartottuk létszámuk nagyobb arányú csökkentését is. A most érvényben levő törvény körülbelül megtalálta a helyes utat, amennyiben csekély ellátásokkal a háború előtti, hegyökeresedett helyzet visszaállítására célzott.

Most azonban arról van szó, hogy a keres-

kedelmi és iparkamarák számát hirtre csökkentik s ebből Erdély, a Bánság, a Körösvidék, Máramaros és a Marosvidék csak két kamarát kapnak: egyike Cluj (Kolozsvár), a másikat Timisoara (Temesvár) székhellyel.

A szakérdekeltségek jólevegő tiltakoznak s különös terv ellen. Semmi szja alatt nem hajlandók lemondani „szerzett jogaikról” s nyomatékkal fogják rámutatni arra, hogy „kirendeltségekkel” a kamarai önkormányzat kérdését megoldani — legalább is tartósan — nem lehet. (— ob —)

Piaci és termény árak:

Gere (Nagykároly). A karácsonyi vásáron terményárak: buza 410—420, rozs 280—290, zab 240—250, árpa 250—260, tengeri 200—210, burgonya 50—60, napraforgó 280—290. Állatvásár: vágómarha 6—7, borjú 11—12, kövérsertés 16—20, soványsertés 20—24 lei kilogrammonként. Baromfi: csirke páronként 30—40, kóvér liba 80—120, hizalt kacska 70—90 lei darabonként.

Piaci árak Tg-Săucuseon (Kézdivásárhelyen). Saját tud. Buza 420, rozs 380, árpa 230, zab 240, kukorica 250, lencse 3—900. Liszt: 0-ás 8, 2-es 7.50, 4-es 7, 5-ös 6 lei kg-ként, burgonya 30—40 lei mázsánként. Húsárak: Marhahus 12, borjú 20, sertés 24, zsirnakvaló 28, szárnyasok élve: rucac 30—35, liba 60—80, tyúk 30—35, csirke 35—50, tojás 1.50, vaj 50—60 kg-ként, túró 48, sajt 60, tej 4 lei.

Sátmari piaci árak: buza 420—425, rozs 280—290, zab 240—250, napraforgó 280—290, tengeri 200 lei.

Gróf Apponyi Albert

Élmények és emlékek

Kapható az Erdélyi Lapok könyvosztályában.

Ára 200 lei és portó.

SPORT

Románia — Görögország 2:2 (2:1)

A román fedezetsor csődje majdnem vereséget okozott. Már 2:0-ra vezettek a románok, amikor a lelkes görögök kiegyenlítették

A kezdet nem sok jóval biztat. 2:0-s vezetés után összeesett a román csapat s a nagy lendülettel játszó görögöknek sikerült egyenlítven, sőt szünet után már a vereség vetette előre árnyékát. Ez alkalommal azonban még a szerencse megmentette a román csapatot. Kérdés azonban, hogy mi lesz a további mérkőzéseken...

A legesélyesebb favorit a görög csapat lépett elő, amelynek már 3 pontja van és Bulgáriát valószínűleg legyőzi. Románia már csak abban az esetben lehet első, ha a jugoszlávokat és a bolgárokat is legyőzi és gólaránya jobb lesz, mint a görögöké. Erre azonban a mostani helyzetet mérlegelve, kevés a remény...

Athénből jelentik: Doseff bolgár bíró síp-jelére mintegy 15 ezer főnyi közönség jelenlétében állt fel kezdésre a két csapat:

Románia: Burdan, — Chirou, Albu, — Robe, Juhász, Dávid, — Bindea, Kovács, Ciolac, P. Valcov, Dobay.

Görögország: Rimbas, — Hristopulos, Papadopol, — Sideropol, Danielian, Christios, — Migiachis, Leonidas, Humis, Trandafir, Adnanopolus.

Erős román támadásokkal indul a játék. A csatársor hevesen ostromolja a görög kaput és meg is van az eredmény, az 5. percben P.

Valcov jó kiadásából Dobay védhetetlen lövés-sel megszerzi az első gólt. A görög közönség nem tapsol, leverőleg hat reá a gyors román gól. A román támadások a gól után is veszélyesek, a főlány nyomasztó s mikor a 15. percben Bindea megszerzi a második gólt, mindenki biztosra veszi a román győzelmet.

Ekkor azonban megfordul a játék. Egy gyors görög támadás a következő percben gólt hoz. Leonidas a szerzője s ez belankasztja a román csapat kezdeti lendületét. Mezőnyjátékkal fejeződik be a félidő, a görögök támadásai valamivel veszélyesebbek.

Szünet után a görögök rendkívül gyors játékhöz kezdenek. A román együttes veszít biztonságából s fáradtság jelei mutatkoznak rajta. A fedezetsor rossz napja mindjobban kimutakozik, a csatársor pedig nem tud komoly támadásokba fogni. Közel az egész félidőn keresztül a görögök vannak fölényben, akiknek a tizenöt ezer torok buzdítása mellett sikerül is egyenlíteni. A 35. percben Adrianopolus sarokrugását Migiachis Burdan kapujába fejezi, a tribünök tombolása közben. A hátralévő percekben is nyomasztó a görögök fölénye, de a védelem most helyén van.

A román csapat leggyengébb része a fedezetsor volt, amelyben egyedül Juhász felelt meg. A csatársorban Kovács és Dobay voltak a legjobbak.

Utóhangok

Amit előre megjósoltunk, az bekövetkezett. A „nemzeti alapon“ (de még úgy is rosszúl) összeállított román válogatott gyengén mutatkozott be a Balkán Kupában. Pedig még a szerencse is segítette őket. Az első félidő 20. percétől fogva állandó fölényben játszottak a görögök, a fedezetsor átjáró ház volt, s csak a közvetlen védelem óriási erőfeszítésének tudható be a döntetlen eredmény.

Sävulescu kapitány úr elgondolása csődöt mondott. Juhász mellé — aki ma kétségen kívül a legjobb középfedezet — Robert és Davidot állította. Robertól mi már régen megmondtuk véleményünket: van jó napja is, de még akkor sem való a válogatottba. David, az Universitatea balfedezete pedig még nem rendelkezik elég rutinnal és tapasztalattal, a technikai hiányt pedig nem lehet lelkesedéssel pótolni. A csapat „Achilles-sarka“ tehát a fedezetsor volt. Mennyivel más lett volna, ha Juhász mellett Szőke (Crisana) és Moravetz (TMTE) játszik középfedezetet.

A csapat összeállításában azonban volt még más hiba is. Ciolac gyenge formában van, Schwartz megfelelőbb lett volna, míg P. Valcov darabossága sem javított a csatársoron. A mérkőzés során azután kitűnt, hogy milyen nagy szükség van Bodola lendületére és ügyes húzóaira.

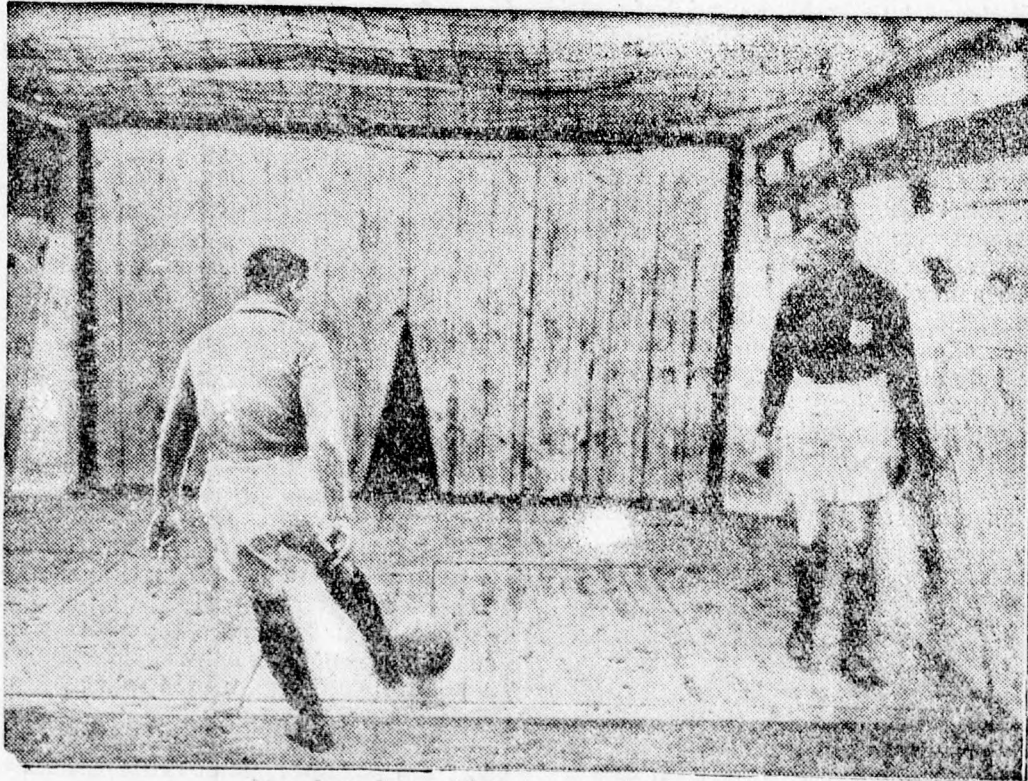
A helytelen válogatási rendszer tehát már az első mérkőzésen éreztette hatását. Románia eddig öt ízben találkozott Görögországgal és négy ízben nagy gólaránnyal győzött, (csak tavaly volt 1:0), míg most Sävulescu jóvoltából és hozzáértése miatt odajutott, hogy örülnie kellett a döntetlenségnek.

Az előre bejósolt sikertelenség tehát nem volt légből kapott. A tények minket igazoltak. Ha a következő mérkőzésekre nem változtat Sävulescu „nemzeti“ csapatán és még mindig a „számarány mérlegelése alapján“ akarja összeállítani, úgy nem sok sikert jósolunk a román válogatottnak a további mérkőzéseken.

Az előrelátható sikertelenségnek azonban lesz egy gyakorlati haszna is. Sävulescu kapitánynak a közhangulat ellenéges magatartása és követelése folytán távoznia kell, magakrédiára rendszerével együtt. (b. s.)

Szófiában rendezik meg a következő Balkán Kupát. Athénből jelentik: A Balkán Kupa bizottság szerdán ülést tartott. Az ülés tárgya a következő évi kupa-küzdelem színhelyének megállapítása volt. Az ülésen úgy döntöttek, hogy az 1935. évi Balkán Kup mérkőzéseket július 16—23. között Szófiában rendezik meg. Ez alkalommal művészeti és irodalmi verseny is lesz a résztvevő államok között.

Befejeződtek az asztali-tenisz Román Kupa küzdelmei. Bucurestiből jelentik: Az első asztali tenisz Román Kupa mérkőzéseit nagy meglepetéssel végződtek. Az első helyekre a clujji (kolozsvári) versenyzők kerültek. Eredmények: 1. Goldberger (Haggibor), 2. Paneth (Haggibor), 3. Glanz (Hakoah, Arad), 4. Diamanstein (Haggibor), 5. Pop (KAC), 6. Vladone (KAC), 7. Schapira (Aurora), 8. Steiner (NAC), 9. Goldstein (NAC), 10. Ponta (Hakoah).

Így tanulnak löni az angol csatárok.

A híres angol futballklub, az Arsenal, egy újfajta edzési rendszert vezetett be játékosai számára. Képünkön látható a deszkafalra felrajzolt kapu, közepén feketével van megjelölve az a hely, ahova a csatároknak a labdával kell találni. Ilyen előkészületek után nem csodálkozhatunk az angol csatárok gólképességén.

Kiadja az Erdélyi Lapok Lapkiadó Rt.

Készült a Szent László-nyomda Rt. környergőjén Oradea Str. Carol II. No. 5.

SZÍNHÁZ

HETI MŰSOR:

CLUJ. (Parlagi-társulat).

Szombat délután 4 órakor: Kék Duna. — Este 9 órakor: Ma éjjel szabad vagyok.

Vasárnap délután 3 órakor: Az anyaszív. — Délután 6 órakor: Ma éjjel szabad vagyok. — Este 9 órakor: Ma éjjel szabad vagyok.

Hétfőn este fél 9 órakor: Nagy szilveszteri kabaré. — Este 11¹/₄ órakor: A nagy szilveszteri kabaré megismétlése.

TIMISOARA (TEMESVAR) Szendrei-társulat):

Szombaton este 9 órakor: Cirkuszhercegnő.

Vasárnap délután 3 órakor: Mágnes Miska. — Délután 6 órakor: Vadvirág. — Este 9 órakor: Viktória.

Hétfőn este 8 órakor: Tabáni orgonák. — Éjjel 11 órakor: Hölgyeim elég volt.

MERCUREA-CIUC (CSIKSZEREDA) Jódy-társulat

Szombat: Tied leszek.

Vasárnap délután: Anyaszív. — Este: Itt a szerelem

Hétfő este: Több mint szerelem. — Éjjel: Kabaré.

*****

Aprohirdetések

Aprohirdetések díja szavankint 3 lel, vastagabb betűvel 6 lel. Legkisebb apróhirdetés ára 30 lel. (Az állástkeresőknek 33 százalék kedvezmény).
Cím a kiadóban 10 lel.

Lakás

Külön

bejárati utcai butorozott szoba kiadó. Oradea, Str. Nic. Zsigá 45.

Háromszobás

lakás olcsón kiadó. Oradea, Str. Mihai Sorbul (v. Széles u.) 11.

Kiadó

négyszobás lakás azonnal. Oradea, Bul. Reg. Ferdinánd. 7/a.

Egyszobás

konyhás lakás azonnal kiadó Oradea, Str. J. Ciordas 38.

Kacslan borpinoc

borai litere ként 10-leitő kezdve kaphatók. Bogvóztott delevár 16-lei, Oportó vörös 20-lei. Oradea, Str. Ciorgariu 14.

Adás-vétel

Arany,

Garay, Tompa, Vörösmarty költeményei és Harci-Kanári madarak eladók. Oradea, Treb Laurian (v. Pececes u.) 22.

Egy jókarban

lévő zongora eladó. Oradea, Str. Wilson No. 25.

PUHA OLMOT áll' n-dóan vesz a Szent László-nyomda r. t. Oradea, Strada Regelr Carol No. 5.

SPORT

Románia — Görögország 2:2 (2:1)

A román fedezetsor csődje majdnem vereséget okozott. Már 2:0-ra vezettek a románok, amikor a lelkes görögök kiegyenlítették

A kezdet nem sok jóval biztat, 2:0-ás vezetés után összeesett a román csapat s a nagy lendülettel játszó görögöknek sikerült egyenlíteni, sőt szünet után már a vereség vetette előre árnyékát. Ez alkalommal azonban még a szerencse megmentette a román csapatot. Kérdés azonban, hogy mi lesz a további mérkőzéseken...

A legesélyesebb favorit a görög csapat lépett elő, amelynek már 3 pontja van és Bulgáriát valószínűleg legyőzi. Románia már csak abban az esetben lehet első, ha a jugoszlávokat és a bolgárokat is legyőzi és gólaránya jobb lesz, mint a görögöké. Erre azonban a mostani helyzetet mérlegelve, kevés a remény...

Athénből jelentik: Doseff bíró sípjelére mintegy 15 ezer főnyi közönség jelenlétében állt fel kezdésre a két csapat:

Románia: Burdan, — Chirou, Albu, — Roba, Juhász, Dávid, — Bindea, Kovács, Ciolac, P. Valcov, Dobay.

Görögország: Rimbas, — Hristopulos, Papadopol, — Sideropol, Danielian, Christios, — Migiachis, Leonidas, Humis, Trandafir, Adrianopolus.

Erős román támadásokkal indul a játék. A csatársor hevesen ostromolja a görög kaput és meg is van az eredmény, az 5. percben P.

Valcov jó kiadásából Dobay védhetetlen lövéssel megszerzi az első gólt. A görög közönség nem tapsol, leverőleg hat reá a gyors román gól. A román támadások a gól után is veszélyesek, a főlény nyomasztó s mikor a 15. percben Bindea megszerzi a második gólt, mindenki biztosra veszi a román győzelmet.

Ekkor azonban megfordul a játék. Egy gyors görög támadás a következő percben gólt hoz, Leonidas a szerzője s ez felkasszja a román csapat kezdeti lendületét. Mezőnyjátékkal fejeződik be a félidő, a görögök támadásai valamivel veszélyesebbek.

Szünet után a görögök rendkívül gyors játékba kezdenek. A román együttes veszít biztonságából s fáradtság jelei mutatkoznak rajta. A fedezetsor rossz napja mindjobban kimutatkozik, a csatársor pedig nem tud komoly támadásokba fogni. Közél az egész félidőn keresztül a görögök vannak főlényben, akiknek a tizenöt ezer torok buzdítása mellett sikerül is egyenlíteni. A 35. percben Adrianopolus sarokrugását Migiachis Burdan kapujába fejezi, a tribünök tombolása közben. A hátralevő percekben is nyomasztó a görögök főlénye, de a védelem most helyén van.

A román csapat leggyengébb része a fedezetsor volt, amelyben egyedül Juhász felelt meg. A csatársorban Kovács és Dobay voltak a legjobbak.

Utáhangok

Amit előre megjósoltunk, az bekövetkezett. A „nemzeti alapon” (de még úgy is rosszszul) összeállított román válogatott gyengén mutatkozott be a Balkán Kupában. Pedig még a szerencse is segítette őket. Az első félidő 20. percétől fogva állandó főlényben játszottak a görögök, a fedezetsor átjáró ház volt, s csak a közvetlen védelem óriási erőfeszítésének tudható be a döntetlen eredmény.

Sävulescu kapitány úr elgondolása csődöt mondott. Juhász mellé — aki ma kétségen kívül a legjobb középfedezet — Robert és Davidot állította. Roberól mi már régen megmondtuk véleményünket: van jó napja is, de még akkor sem való a válogatottba. David, az Univerzitatea halfedezete pedig még nem rendelkezik elég rutinnal és tapasztalattal, a technikai hiányt pedig nem lehet lelkesedéssel pótolni. A csapat „Achilles-sarka” tehát a fedezetsor volt. Mennyivel más lett volna, ha Juhász mellett Szőke (Crisana) és Moravetz (TMTE) játszik középfedezetet.

A csapat összeállításában azonban volt még más hiba is. Ciolac gyenge formában van, Schwartz megfelelőbb lett volna, míg P. Valcov darabossága sem javított a csatársoron. A mérkőzés során azután kitudt, hogy milyen nagy szükség van Bodola lendületére és ügyes húzóaira.

A helytelen válogatási rendszer tehát már az első mérkőzésen éreztette hatását. Románia eddig ötizben találkozott Görögországgal és négyizben nagy gólaránnyal győzött, (csak tavaly volt 1:0), míg most Sävulescu jóvoltából és hozzáértése miatt odajutott, hogy örülnie kellett a döntetlennek.

Az előre bejósolt sikertelenség tehát nem volt légbőlkapott. A tények minket igazoltak. Ha a következő mérkőzésekre nem változtat Sävulescu „nemzeti” csapatán és még mindig a „számárány mérlegelése alapján” akarja összeállítani, úgy nem sok sikert jósolunk a román válogatottnak a további mérkőzéseken.

Az előrelátható sikertelenségnek azonban lesz egy gyakorlati haszna is. Sävulescu kapitánynak a közhangulat ellenéges magatartása és követeleése folytán távoznia kell, magakredálta rendszerével együtt. (b. s.)

Szófiában rendezik meg a következő Balkán Kupát. Athénből jelentik: A Balkán Kupa bizottság szerdán ülést tartott. Az ülés tárgya a következő évi kupa-küzdelem színhelyének megállapítása volt. Az ülésen úgy döntöttek, hogy az 1935. évi Balkán Kup mérkőzéseket július 16—23. között Szófiában rendezik meg. Ez alkalommal művészeti és irodalmi verseny is lesz a résztvevő államok között.

Befejeződtek az asztali-tennisz Román Kupa küzdelmei. Bucurestiből jelentik: Az első asztali tennisz Román Kupa mérkőzése nagy meglepetéssel végződtek. Az első helyekre a cluji (kolozsvári) versenyzők kerültek. Eredmények: 1. Goldberger (Haggibor), 2. Paneth (Haggibor), 3. Glanz (Hakoah, Arad), 4. Diamanstein (Haggibor), 5. Pop (KAC), 6. Vladone (KAC), 7. Schapira (Aurora), 8. Steiner (NAC), 9. Goldstein (NAC), 10. P. P. (Hakoah).

Igy tanulnak löni az angol csatárok.

A híres angol futballklub, az Arsenal, egy újfajta edzési rendszert vezetett be játékosai számára. Képvonkón látható a deszkafalra felrajzolt kapu, közepén feketével van megjelölve az a hely, ahova a csatároknak a labdával kell találni. Ilyen előkészületek után, nem csodálkozhatunk az angol csatárok gólképességén.

SZÍNHÁZ

HETI MŰSOR:

CLUJ. (Parlagi-társulat). Szombat délután 4 órákor: Kék Duna. — Este 9 órákor: Ma éjjel szabad vagyok. Vasárnap délután 3 órákor: Az anyaszív. — Délután 6 órákor: Ma éjjel szabad vagyok. — Este 9 órákor: Ma éjjel szabad vagyok. Hétfőn este fél 9 órákor: Nagy szilveszteri kabaré. — Este 11¹/₂ órákor: A nagy szilveszteri kabaré megismétlése.

TIMISOARA (TEMESVÁR) Szendrei-társulat): Szombaton este 9 órákor: Cirkuszhercegnő. Vasárnap délután 3 órákor: Mánás Miska. — Délután 6 órákor: Vadvirág. — Este 9 órákor: Viktória. Hétfőn este 8 órákor: Tabáni orgonák. — Ejjel 11 órákor: Hölgyeim elég volt.

MERCUREA-CIUC (CSIKSZEREDA) Jódy-társulat Szombat: Tied leszek. Vasárnap délután: Anyaszív. — Este: Itt a szerelem. Hétfő este: Több mint szerelem. — Ejjel: Kabaré.

Apróhirdetések

Apróhirdetések díja szavankint 3 lel, vastagabb betűvel 6 lel. Legkisebb apróhirdetés Ára 30 lel. (Az állástkeresőknek 33 százalék kedvezmény). Cím a kiadóban 10 lel.

Lakás

Külön
bejárati utcai butorozott szoba kiadó. Oradea, Str. Nic. Zeiga 45.

Háromszobás

lakás olcsón kiadó. Oradea, Str. Mihai Sorbul (v. Széles u.) 11.

Kiadó

négyszobás lakás azonsra. Oradea, Bul. Reg. Ferdinánd. 7/a.

Egyszoba,

konyhás lakás azorna kiadó Oradea, Str. J. Cior das 38.

Kaczian borpince

borai litera ként 10-leltő kezdve kaphatók. Bogvőzött delevár 16 lel, Opörtő vörös 20-lel. Oradea, Str. Ciorogariu 14.

Adás-vétel

Arany,

Garay, Tompa, Vörösmarty költeményei és Harci-Kanári madarak eladók. Oradea, Treb Laurian (v. Pececes-u.) 22.

Egy jókarban

lévő zongora eladó. Oradea, Str. Wilson No. 25.

PUHA OLMOT áll'ndóan vesz a Szent László-nyomda r. t. Oradea, Strada Regel Carol No. 5.